

374

ป 1697

8.3

การศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการ

การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

ปริญญานิพนธ์

ของ

ปรเมศวร์ ศิริรัตน์

23 ส.ค. 2539

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

ตุลาคม 2538

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

197045

การศึกษานักเรียนในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการ
การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

บทคัดย่อ
ของ
ปรเมศวร์ ศิริรัตน์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

ตุลาคม 2538

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการ การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ใน 4 ด้าน คือ ด้านการจัดและบริหารการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการประสานงานการศึกษานอกโรงเรียน ด้านกระบวนการเรียนการสอน และด้านการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล และเปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอตามตัวแปรเพศ สถานภาพการสมรส วุฒิการศึกษา สภาพคนในท้องถิ่น สถานที่ตั้ง ของศูนย์ฯ และภาคภูมิศาสตร์ของศูนย์ฯ กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ หัวหน้าศูนย์บริการ การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จำนวน 327 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ เครื่องมือ ที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ การทดสอบค่า ที (t-test) และการทดสอบ ค่าเอฟ (F-test)

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ มีปัญหาในการปฏิบัติงาน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านนับว่ามีปัญหาในระดับปานกลางทุกด้าน
2. หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีเพศ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษา การเป็นคนในท้องถิ่น สถานที่ตั้งของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงานทั้งสี่ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ที่มีอายุต่างกันมีปัญหาในการปฏิบัติ การนิเทศ ติดตาม และประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่มีประสบการณ์ และภาคภูมิศาสตร์ ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอต่างกันมีปัญหาด้านการจัดและบริหารการศึกษานอก โรงเรียนอำเภอ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัย สำคัญทางสถิติ
5. หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ มีความต้องการ บุคลากรใน การปฏิบัติงานตามโครงสร้าง มากที่สุด

A STUDY ON THE WORK PERFORMACE PROBLERMS OF HEADS OF DISTRICT
NON-FORMAL EDUCATION CENTRES

AN ABSTRACT

BY

PORAMAS SIRIRATANA

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Adult Education
at Srinakharinwirot University

October 1995

The purposes of this research were to study the work performance problems of heads of district non-formal education centres in 4 aspects : management and service of non-formal education, co-operation in non-formal education, learning and teaching process and supervising, monitoring and evaluation, and to compare to work performance problems of head of districts non-formal education centres according to sex, marital status, education, being local man, location of non-formal education centres, and region of non-formal education centres. The stratified random samples consisted of 327 heads of district non-formal education centres. Rating scale questionnaires were used for collecting data. The statistics used for analyzing data were mean, standard deviation, percentage, t-test and F-test.

The findings revealed as follows :

1. Heads of district non-formal education centres had work performance problems as a whole at moderate level, when considered in each aspect it was found that every aspects had work performance problems at moderate level.
2. Heads of district non-formal education centres with different sex, marital status, education, being localman, and location of District non-formal education centres had non-significant difference.
3. There was significant different at .05 level among heads of district non-formal education centres with different age in supervising, monitoring and evaluation.
4. There were significant different at .05 level among heads of district non-formal education centres with different experience and region of non-formal education centres.
5. Heads of district non-formal education centres needs more staff at the most.

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก การศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....
(รศ. ดร. เสาวนีย์ เลวลัย)

.....
(ดร. ไพฑูรย์ โพธิ์สาร)

คณะกรรมการสอบ

.....
(รศ. ดร. เสาวนีย์ เลวลัย)

.....
(ดร. ไพฑูรย์ โพธิ์สาร)

.....
(รศ. สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....
(ดร. ศิริญา พูลสุวรรณ)

วันที่ 13 เดือนตุลาคม พ.ศ. 2538

ประกาศขอบคุณ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีโดยได้รับความสนับสนุนร่วมมือจากหลายฝ่าย โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ได้ให้ทุนอุดหนุนวิจัยครั้งนี้ นอกจากนี้ยังได้รับความกรุณาอย่างสูงจากรองศาสตราจารย์ ดร. เสาวนีย์ เลวลีย์ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ดร. ไพฑูรย์ โพธิ์สาร กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ เอาใจใส่ให้กำลังใจตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องเป็นอย่างดีมาโดยตลอด และรองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ กรรมการร่วมในการสอบปากเปล่า ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความอนุเคราะห์ และขอกราบพระคุณท่านทั้งสามเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ หัวหน้าศูนย์บริการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณ ดร. ชัยณรงค์ สุวรรณสาร ดร. สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ ดร. ปรียานุช จริยวิทยานนท์ ดร. บุญเลิศ มาแสง อาจารย์เรวัตติ์ สุธรรม อาจารย์สายัณฑ์ พลະสุรีย์ อาจารย์อุฤทธิ์ บุญมาก อาจารย์ชาญวิทย์ จักรไชย ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ขอขอบพระคุณ ผศ. ดร. สันต์ ศุภโกศล อาจารย์วันิดา ศรีเมืองใต้ อาจารย์บัญชาดี ครุฑชุม อาจารย์วิไลวรรณ สมตระกูล อาจารย์ยวีร์ภรณ์ อดิพนธ์ อาจารย์รังรอง สีทองดี และอีกหลายท่านที่ผู้วิจัยไม่สามารถที่จะกล่าวนามได้หมดที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจกันอยู่ อยู่ตลอดเวลา

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ปิยวรรณ ศิริรัตน์ และเด็กหญิงมณฑิลา ศิริรัตน์ ที่ได้อดทน อดออม และอดกลั้นในสรรพสิ่งและสรรพปัญหาทั้งหลายทั้งปวงเพื่อให้ผู้วิจัยได้ศึกษาโดยสำเร็จ

ขอกราบสักการะแด่พระคุณ คุณปู่ คุณย่า คุณพ่อ คุณแม่ และคุณอาณนทา ศิริรัตน์ ที่คอยให้กำลังใจรวมถึงคุณครูอาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ให้วิชาความรู้แก่ผู้วิจัยจนกระทั่งทำให้ปริญญานิพนธ์สำเร็จได้ด้วยดี

ประโยชน์ คุณค่า หรือคุณความดีแห่งปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขออุทิศแด่คุณปู่ย่า ศิริรัตน์ ผู้ล่วงลับไปแล้วที่ได้ให้วิชาความรู้กำหนดรูปแบบชีวิตและสร้างแนวความคิดเป็นเครื่องชี้นำความคิดของผู้วิจัย โดยตลอด

ปรเมศวร์ ศิริรัตน์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	6
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	6
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ (สบน.)	10
ทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับความพึงพอใจ	21
คุณลักษณะของนักการศึกษานอกโรงเรียน	25
สมมติฐานในการค้นคว้า	30
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	31
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	31
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	35
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	36
การเก็บรวบรวมข้อมูล	37
การวิเคราะห์ข้อมูล	37
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	38
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	42
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล	42
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	42
ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภาพส่วนตัวของหัวหน้าศูนย์บริการ การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ	43

สารบัญ

บทที่	หน้า
<u>ตอนที่ 2</u> การศึกษานโยบายในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการ	
การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ	47
<u>ตอนที่ 3</u> การเปรียบเทียบนโยบายในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการ	
การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ	56
<u>ตอนที่ 4</u> ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับนโยบายในการปฏิบัติงาน	
ของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ	70
<u>ตอนที่ 5</u> ความต้องการในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษา	
นอกโรงเรียนอำเภอ	71
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	73
ความมุ่งหมายของการค้นคว้า	73
ประชากร	73
กลุ่มตัวอย่าง	73
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	74
การเก็บรวบรวมข้อมูล	74
การวิเคราะห์ข้อมูล	74
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	75
การอภิปรายผล	78
ข้อเสนอแนะทั่วไป	89
ข้อเสนอแนะ เพื่อการวิจัยต่อไป	90
บรรณานุกรม	91
ภาคผนวก	97
ภาคผนวก ก	98
ภาคผนวก ข	109
ประวัติย่อของผู้วิจัย	121

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จำแนกตามสถานที่ตั้งของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ	32
2	จำนวนและร้อยละของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอ จำแนกตามสถานภาพส่วนตัว	43
3	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้า ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ	47
4	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้า ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ด้านการจัดและการบริการ การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ	48
5	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้า ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ด้านการประสานงานการ ศึกษานอกโรงเรียน	50
6	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้า ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ด้านกระบวนการเรียน การสอน	52
7	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้า ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ด้านนิเทศติดตามและ ประเมินผล	54
8	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการปฏิบัติงาน ของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จำแนกตามเพศ . .	56
9	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการปฏิบัติงาน ของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จำแนกตาม สถานภาพการสมรส	57
10	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการปฏิบัติงาน ของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จำแนกตามวุฒิ การศึกษา	58

บัญชีตาราง

ตำรา	หน้า
11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการปฏิบัติงาน ของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จำแนกตามการ เป็นคนที่ต้องถิ่น	59
12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการปฏิบัติงาน ของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จำแนกตามสถาน ที่ตั้งของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ	60
13 วิเคราะห์ความแปรปรวน ปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการ การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จำแนกตามอายุ	61
14 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการ ศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผล จำแนกตามอายุ	63
15 วิเคราะห์ความแปรปรวน ปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการ การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จำแนกตามประสบการณ์	64
16 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษ านอกโรงเรียนอำเภอ ในด้านการประสานงานการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์	66
17 วิเคราะห์ความแปรปรวน ปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการ การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จำแนกตามภาคภูมิศาสตร์การศึกษานอก โรงเรียน	67
18 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์การศึกษานอก โรงเรียนอำเภอ ในด้านการจัดและบริการการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามภาคภูมิศาสตร์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ	69
19 จำนวนและร้อยละความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของ หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ	70
20 จำนวนและร้อยละของความต้องการในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์ บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ	71

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 โครงสร้างศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ	13

ภูมิหลัง

จากแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะที่ 6 รัฐบาลให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษา
นอกโรงเรียน โดยได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2529 ว่า รัฐมีนโยบาย
เร่งรัดให้ปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน จะส่งเสริมและ
พัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนให้สามารถจัดบริการทางวิชาการแก่เยาวชน และประชาชนตาม
ความต้องการและความจำเป็นเพื่อคุณภาพชีวิต ครอบครัว ชุมชน และการประกอบสัมมาอาชีพ
กระทรวงศึกษาธิการ โดยรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายสัมพันธ์ ทองสมัคร)
ได้ให้นโยบายการจัดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อสนองตามนโยบายของรัฐดังกล่าวข้างต้นว่า
จำเป็นต้องปรับปรุงกลไกการบริหารและการประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนในระดับอำเภอ
ให้ต่อเนื่องจากระดับจังหวัด เพื่อให้การจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนเข้าถึงประชาชน
กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่มากยิ่งขึ้น จึงขอให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนพิจารณาจัดให้มีองค์กรที่จะ
ประสานการดำเนินงานในระดับอำเภอขึ้นตามความพร้อมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
แต่ละแห่งตั้งตั้งแต่ปี 2530 เป็นต้นมา (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2531 : 1) กรมการศึกษานอก
โรงเรียนจึงได้สนองนโยบายให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์โดยการกระจายอำนาจการบริหาร
งานของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และให้เป็นสถานศึกษาที่สามารถขยายการปฏิบัติงาน
ให้กว้างขวาง และสนองนโยบายให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชน
ได้อย่างแท้จริง และมุ่งเน้นการประสานงานในการนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์
สูงสุด โดยกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ยกร่างโครงการพัฒนาระบบประสานงานการศึกษานอก
โรงเรียนระดับอำเภอในเดือนมกราคม 2530 เสนอขอความเห็นชอบต่อกระทรวงศึกษาธิการ
และต่อมาในเดือนสิงหาคม 2530 กระทรวงศึกษาธิการได้เห็นชอบให้กรมการศึกษานอกโรงเรียน
ดำเนินงานโครงการนี้ได้ ซึ่งศูนย์ฯ จังหวัดต่าง ๆ ก็ได้นำแนวคิดดังกล่าวไปทดลองปฏิบัตินับ
ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2530 เป็นต้นมา จนถึงเดือนสิงหาคม 2531 ได้มีผู้ประสานงานการศึกษา
นอกโรงเรียนระดับอำเภอ จำนวน 547 คน ในพื้นที่ 590 อำเภอทั่วประเทศ

ศูนย์ประสานงานการศึกษาเอกชนนอกโรงเรียนระดับอำเภอ เป็นเครือข่ายในการประสานงาน และปฏิบัติงานในระดับอำเภอของศูนย์การศึกษาเอกชนนอกโรงเรียนจังหวัด โดยมีบุคลากรคือผู้ประสานงานการศึกษาเอกชนนอกโรงเรียนระดับอำเภอเป็นหัวหน้า ครูอาสาสมัครการศึกษาเอกชนนอกโรงเรียน เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชน ครูประจำกลุ่ม วิทยากรวิชาชีพเป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน โดยอยู่ในการกำกับควบคุมดูแลของนายอำเภอและศึกษาธิการอำเภอ ในฐานะผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ศูนย์ประสานงานการศึกษาเอกชนนอกโรงเรียนระดับอำเภอ เป็นศูนย์ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้เป็นเครือข่ายของศูนย์การศึกษาเอกชนนอกโรงเรียนจังหวัด ในการปฏิบัติงานวิชาการ จัดกิจกรรม และประสานงานกับหน่วยงานอื่นในระดับอำเภอและชุมชน ในการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สำหรับศูนย์ประสานงานการศึกษาเอกชนนอกโรงเรียนระดับอำเภอ มีภารกิจที่ต้องรับผิดชอบ ดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2531 : 17)

1. สำรวจสถิติ-ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การจัดทำแผนและโครงการปฏิบัติงาน
2. การส่งเสริมสนับสนุนการให้บริการการศึกษาและพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในอำเภอ
3. การประสานงานการจัดกิจกรรม
4. การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล
5. การบริหารทั่วไป ได้แก่ การขออนุมัติจัดกิจกรรม การเบิก-จ่ายเงิน การควบคุมกำกับ ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน และผู้ปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนในอำเภอ

กองปฏิบัติการ กรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้ทำการติดตามผลการดำเนินงานของผู้ประสานงานการศึกษาเอกชนนอกโรงเรียนระดับอำเภอ ในระหว่างเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม พ.ศ. 2530 ซึ่งก็ได้ประมวลปัญหาที่ชัดเจนเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการนี้ ดังนี้

1. งบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของผู้ประสานงานไม่เพียงพอ
2. บุคลากรที่จะไปปฏิบัติงานในอำเภอไม่เพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งศูนย์ฯ จังหวัดขนาดเล็ก ซึ่งมีบุคลากรน้อย
3. ไม่มียานพาหนะเพียงพอที่จะไปปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอำเภอที่มีพื้นที่กว้างมาก
4. ผู้ประสานงานที่มีได้เป็นบุคคลในขั้นที่ ไม่มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน
5. ผู้ประสานงานไม่มีสถานที่ทำงานเป็นเอกเทศ ขาดความสะดวกในการติดต่อและการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ

6. ขาดแนวทางปฏิบัติงานที่ชัดเจน ทำให้มีปัญหาด้านการประสานกันหน่วยงานอื่น โดยเฉพาะกับศึกษาธิการอำเภอ

นอกจากนี้กองแผนงานและวิจัย กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ทำการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการดำเนินงานของผู้ประสานงานอำเภอของกองแผนงานและวิจัย ระหว่างเดือนมิถุนายน-สิงหาคม 2531 พบว่า การดำเนินงานตามโครงการนี้ ประสบปัญหาที่สำคัญ 5 ประการคือ

1. ขาดบุคลากรที่จะไปปฏิบัติงานประจำอยู่ที่ศูนย์ฯ ประสานงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งศูนย์ฯ จังหวัดที่ตั้งขึ้นใหม่ มีบุคลากรน้อยอยู่แล้ว และขาดครูอาสาสมัครงานการศึกษานอกโรงเรียนช่วยในการปฏิบัติ ทำให้การดำเนินงานขาดประสิทธิภาพ
2. ระเบียบและแนวทางปฏิบัติงานยังไม่ชัดเจน
3. ผู้บริหารระดับท้องถิ่นยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานของผู้ประสานงาน ทำให้ขาดความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. ยังไม่มีสำนักงานเอกเทศและการคมนาคมติดต่อกันไม่สะดวก
5. งบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานมีน้อย ขาดยานพาหนะวัสดุ ครุภัณฑ์ที่จำเป็น

จากการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของผู้ประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนระดับอำเภอของกรมการศึกษานอกโรงเรียน พบว่า ยังมีปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดอยู่หลายด้าน ดังต่อไปนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2531 : 16)

1. บทบาท หน้าที่ระเบียบ ตลอดจนรูปแบบและแนวปฏิบัติยังไม่ชัดเจน
2. จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอ เนื่องจากใช้บุคลากรเดิมภายในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
3. งบประมาณไม่เพียงพอ ทำให้ไม่สามารถเบิกค่าที่พักได้ตามความจริง
4. ความร่วมมือจากหน่วยงานบางหน่วยงานในระดับอำเภอมีแนวโน้มลดต่ำ โดยเฉพาะศึกษาธิการอำเภอ
5. ยานพาหนะและวัสดุอุปกรณ์ มีจำนวนจำกัด
6. ผู้ประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนระดับอำเภอที่ต้องแยกครอบครัวแล้วออกไปปฏิบัติงานในพื้นที่ บางคนได้รับผลกระทบต่อนโยบายด้านเศรษฐกิจและการดูแลครอบครัว

7. หน่วยงานอื่น ๆ บางหน่วยงานไม่ยอมรับตำแหน่งผู้ประสานงานระดับอำเภอ เนื่องจากไม่มีกฎหมายรับรอง

8. ขาดสถานที่ในการดำเนินงานอย่างเอกเทศ ไม่สะดวกต่อการทำงาน

ในปี พ.ศ. 2536 กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ใช้ผลการดำเนินงานที่เสนอโดยกองแผนงานและวิจัย กับกองปฏิบัติการประกอบการพิจารณา ปรับเปลี่ยนรูปแบบและภารกิจของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนใหม่ เพื่อจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนประเภทต่าง ๆ ให้กับกลุ่มเป้าหมายระดับต่าง ๆ และครอบคลุมพื้นที่ต่าง ๆ ให้มากที่สุด โดยการจัดตั้งศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ/กิ่งอำเภอ จำนวน 789 แห่ง ครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศ (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ. 2536 : 2)

ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2536 : 144) เป็นสถานศึกษาบริหารในราชการส่วนกลาง สังกัด ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ซึ่งมีการกิจดังต่อไปนี้

1. จัด และให้บริการการศึกษานอกโรงเรียน การศึกษาเพื่อเสริมในระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามความต้องการและสภาพปัญหาท้องถิ่น
2. จัดและประสานให้มีศูนย์การเรียนรู้ หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อเป็นเครือข่ายการบริหารการศึกษานอกโรงเรียนได้อย่างกว้างขวาง และทั่วถึงและส่งเสริมให้ชุมชนจัดการศึกษาในลักษณะศูนย์การศึกษาชุมชน เพื่อเป็นศูนย์กลางในการจัดการศึกษา วางแผน และปรับการศึกษาต่อสมาชิกในชุมชน และระหว่างชุมชน
3. สนับสนุนสิ่งจำเป็นต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนของเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนการสอนและการบริการแก่กลุ่มเป้าหมาย

4. กำกับ ดูแล ติดตาม และรายงานผลการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียน

จากการศึกษาแนวคิดการดำเนินงานขององค์การ พบว่าองค์การจะบรรลุเป้าหมายของการดำเนินงานได้จำเป็นต้องอาศัยบุคลากรขององค์การที่มีศักยภาพในการปฏิบัติภารกิจขององค์การ (นิพนธ์ ศศิธร. 2520 : 25) ดังนั้น ภารกิจของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอจะบรรลุเป้าหมายได้ จำเป็นต้องอาศัยบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินการบริหารศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่มากที่สุด อาจถือว่า

เป็นหัวใจขององค์กร ซึ่งบุคคลที่มาดำรงตำแหน่งดังกล่าว ได้มาจากการสอบแข่งขันจากข้าราชการ สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน และข้าราชการสังกัดหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งส่วนหนึ่งเคยปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้บริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนมาก่อน ส่วนหนึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง จำเป็นต้องมีคุณสมบัติเป็นนักการศึกษานอกโรงเรียน จึงจะสามารถปฏิบัติงานหรือบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนในระดับอำเภอให้บรรลุผลได้

เมื่อได้พิจารณาสภาพการคัดเลือกบุคลากรไปปฏิบัติงานในศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอดังกล่าวมาแล้ว หากบุคลากรเหล่านั้นมีความรู้ ความสามารถและเข้าใจงานการศึกษานอกโรงเรียนน้อย จะทำให้การปฏิบัติงานตามบทบาทไม่ประสบความสำเร็จ ประกอบกับนโยบาย อุปสรรคและข้อจำกัดในการดำเนินงานของผู้ประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนในอดีตส่งผลให้การปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอไม่บรรลุผลได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอว่ามีอะไรบ้าง ทั้งนี้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องที่หน้าที่รับผิดชอบจะนำไปประกอบพิจารณา ปรับปรุงแก้ปัญห และพัฒนาหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้มาตรฐาน มีประสิทธิภาพและคุณภาพยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในด้านการจัดและบริการการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการประสานงานการศึกษานอกโรงเรียน ด้านกระบวนการเรียนการสอน และด้านการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานของผู้หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ทั้ง 4 ด้าน ตามตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพการสมรส วุฒิการศึกษา การเป็นคนในท้องถิ่น ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียน สถานที่ตั้งของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ และภาคภูมิศาสตร์ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารการศึกษานอกโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ได้ทราบปัญหาการปฏิบัติงาน ด้านการจัดและบริหารการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการประสานงานการศึกษานอกโรงเรียน ด้านกระบวนการเรียนการสอน และด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผล
2. เพื่อเป็นข้อมูลแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของกรมการศึกษานอกโรงเรียนใช้ประกอบการพิจารณา เพื่อปรับปรุง แก้ไขเปลี่ยนแปลงและพัฒนาแนวทางเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ
3. เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรสำหรับฝึกอบรมให้หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ สามารถปฏิบัติงานได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อให้สามารถบริหารงาน ได้มีประสิทธิภาพและคุณภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งปฏิบัติหน้าที่เป็นหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จำนวน 789 แห่งทั่วประเทศ (ยกเว้นเขตกรุงเทพมหานคร ในปีพุทธศักราช 2537)

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เลือกมาจากประชากรโดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ จากประชากร 789 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 410 คน

2. ตัวแปรในการวิจัย ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรอิสระ เป็นสถานภาพของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ได้แก่

2.1.1 เพศ แบ่งเป็น

2.1.1.1 ชาย

2.1.1.2 หญิง

- 2.1.2 อายุ แบ่งเป็น
 - 2.1.2.1 อายุต่ำกว่า 35 ปี
 - 2.1.2.2 อายุ 35-45 ปี
 - 2.1.2.3 อายุมากกว่า 45 ปีขึ้นไป
- 2.1.3 สถานภาพการสมรส
 - 2.1.3.1 โสด
 - 2.1.3.2 สมรส
- 2.1.4 วุฒิการศึกษา แบ่งเป็น
 - 2.1.4.1 ปริญญาตรี
 - 2.1.4.2 สูงกว่าปริญญาตรี
- 2.1.5 การเป็นคนในท้องถิ่น
 - 2.1.5.1 เป็นคนในท้องถิ่น
 - 2.1.5.2 ไม่ใช่คนในท้องถิ่น
- 2.1.6 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียน
 - 2.1.6.1 ประสบการณ์ไม่เกิน 3 ปี
 - 2.1.6.2 ประสบการณ์ตั้งแต่ 3-10 ปี
 - 2.1.6.3 ประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป
- 2.1.7 สถานที่ตั้งของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ
 - 2.1.7.1 ตั้งอยู่ในเขตตัวเมือง
 - 2.1.7.2 ตั้งอยู่นอกเขตตัวเมือง
- 2.1.8 ภูมิศาสตร์ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ
 - 2.1.8.1 ภาคกลาง
 - 2.1.8.2 ภาคเหนือ
 - 2.1.8.3 ภาคตะวันออก
 - 2.1.8.4 ภาคใต้
 - 2.1.8.5 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.2 ตัวแปรตาม เป็นปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน ได้แก่

- 2.2.1 ด้านการจัดและการบริการการศึกษานอกโรงเรียน
- 2.2.2 ด้านการประสานงานการศึกษานอกโรงเรียน
- 2.2.3 ด้านกระบวนการเรียนการสอน
- 2.2.4 ด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผล

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัญหาในการปฏิบัติงาน หมายถึง ข้อขัดข้องที่ทำให้การดำเนินงานอย่างมีระบบระเบียบแบบแผนเพื่อให้หน้าที่รับผิดชอบไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และก่อให้เกิดอุปสรรคในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในการวิจัยครั้งนี้ได้วิจัยปัญหาใน 4 ด้าน ดังนี้

1.1 ปัญหาด้านการจัดและบริการการศึกษานอกโรงเรียน หมายถึง ข้อขัดข้องที่ทำให้การปฏิบัติงานด้านการจัดและบริการการศึกษานอกโรงเรียนไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ได้แก่ ความไม่เข้าใจในเรื่องงานการศึกษานอกโรงเรียนของหัวหน้าศูนย์ฯ และความขาดแคลนเรื่องงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ เป็นต้น

1.2 ปัญหาด้านการประสานงานการศึกษานอกโรงเรียน หมายถึง ข้อขัดข้องที่ทำให้การปฏิบัติงานด้านการประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ได้แก่ การขาดหลักมนุษยสัมพันธ์ของหัวหน้าศูนย์ฯ และเจ้าหน้าที่ ขาดความเข้าใจถึงหลักการประสานงาน เป็นต้น

1.3 ปัญหาด้านกระบวนการเรียนการสอน หมายถึง ข้อขัดข้องที่ทำให้การปฏิบัติงานด้านกระบวนการเรียนการสอน ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ได้แก่ หลักสูตรไม่สอดคล้องกับท้องถิ่น สื่อการเรียนการสอนมีน้อย เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานไม่ได้รับการฝึกอบรม เป็นต้น

1.4 ปัญหาด้านการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล หมายถึง ข้อขัดข้องที่ทำให้การปฏิบัติงานด้านการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ได้แก่ การขาดความรู้ด้านการนิเทศของหัวหน้าศูนย์ฯ และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียน เป็นต้น

2. การเป็นคนในท้องถิ่น หมายถึง หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ที่มีภูมิลำเนาในอำเภอหรือจังหวัด ที่ตั้งของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

3. สถานที่ตั้งของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

3.1 ตั้งอยู่ในเขตเมือง หมายถึง ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ
ที่ตั้งอยู่ห่างจากตัวจังหวัดในระยะ 50 กิโลเมตร

3.2 ตั้งอยู่นอกเขตเมือง หมายถึง ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ
ที่ตั้งอยู่ห่างจากตัวจังหวัดมากกว่า 50 กิโลเมตร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ซึ่งได้นำเสนอ ดังต่อไปนี้

1. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ (ศบอ.)
2. ทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับความพึงพอใจ
3. คุณลักษณะนักการศึกษานอกโรงเรียน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ (ศบอ.)

ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ได้จัดตั้งขึ้นหลังจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ปรับปรุงโครงสร้างระบบบริหารใหม่ เพื่อเสริมศักยภาพของกลไกในการปฏิบัติงานในพื้นที่ให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น และเปลี่ยนชื่อศูนย์ประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอตามโครงสร้างเดิมเป็นศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จัดตั้งศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ กิ่งอำเภอ จำนวน 789 แห่ง (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ. 2536 : 2)

ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2536 : 144) เป็นสถานศึกษาในราชการบริหารส่วนกลาง สังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

1. จัดและให้บริการการศึกษานอกโรงเรียน การศึกษาเพื่อเสริมในระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามความต้องการ และสภาพปัญหาของท้องถิ่น
2. จัดและประสานให้มีศูนย์การเรียน หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อเป็นเครือข่ายการบริหารการศึกษานอกโรงเรียนได้อย่างกว้างขวางและทั่วถึงและส่งเสริมให้ชุมชน จัดการศึกษาของตนเองในลักษณะศูนย์การศึกษาชุมชน เพื่อเป็นศูนย์กลางในการจัดการศึกษา วางแผน และบริการการศึกษาต่อสมาชิกในชุมชนและระหว่างชุมชน
3. สนับสนุน สิ่งจำเป็นต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินงานการศึกษาของเครือข่าย ทั้ง ภาครัฐและเอกชน เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนการสอน และการบริการแก่กลุ่มเป้าหมาย
4. กำกับ ดูแล ติดตาม และรายงานผลการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียน

ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอแต่ละแห่งจะรับผิดชอบให้เกิดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนใน 4 ประเภท (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2536 : 23) อย่างทั่วถึงและกว้างขวาง คือ

- (1) การศึกษาพื้นฐาน
- (2) การศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ
- (3) การศึกษาอาชีพ
- (4) การส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย

ทั้งนี้ โดยมีกลไกในการจัด ดังนี้

(1) จัดดำเนินการเอง โดยผ่านครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ประสานงานประจำในระดับตำบล ครูประจำกลุ่มซึ่งเป็นผู้สอนตามหลักสูตรต่าง ๆ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ครูอาสาสมัครซึ่งประจำในศูนย์การศึกษาเพื่อชุมชนในเขตภูเขา ครูชุมชน ซึ่งได้แก่ ชุมชนที่ได้สั่งสมประสบการณ์มีความรู้ เทคนิค วิทยาการที่จะถ่ายทอดให้เป็นประโยชน์แก่สมาชิกในหมู่บ้านหรือชุมชนนั้น และครูชาวบ้าน ซึ่งได้แก่ ผู้รู้ในชุมชน ซึ่งได้รับการส่งเสริมให้ถ่ายทอดความรู้ความชำนาญแก่ผู้เรียนโดยได้รับค่าตอบแทน

(2) สนับสนุนให้หน่วยงานอื่นในพื้นที่ทำหน้าที่เป็นสถานศึกษา จัดกิจกรรมการศึกษารูปแบบต่าง ๆ เพิ่มเติมจากงานปกติในความรับผิดชอบ ในแต่ละพื้นที่มีหน่วยงานที่มีศักยภาพที่จะเป็นหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนหลากหลายมากมาย เช่น โรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา วัด สถานิอนามัย สหกรณ์ร้านค้า เป็นต้น

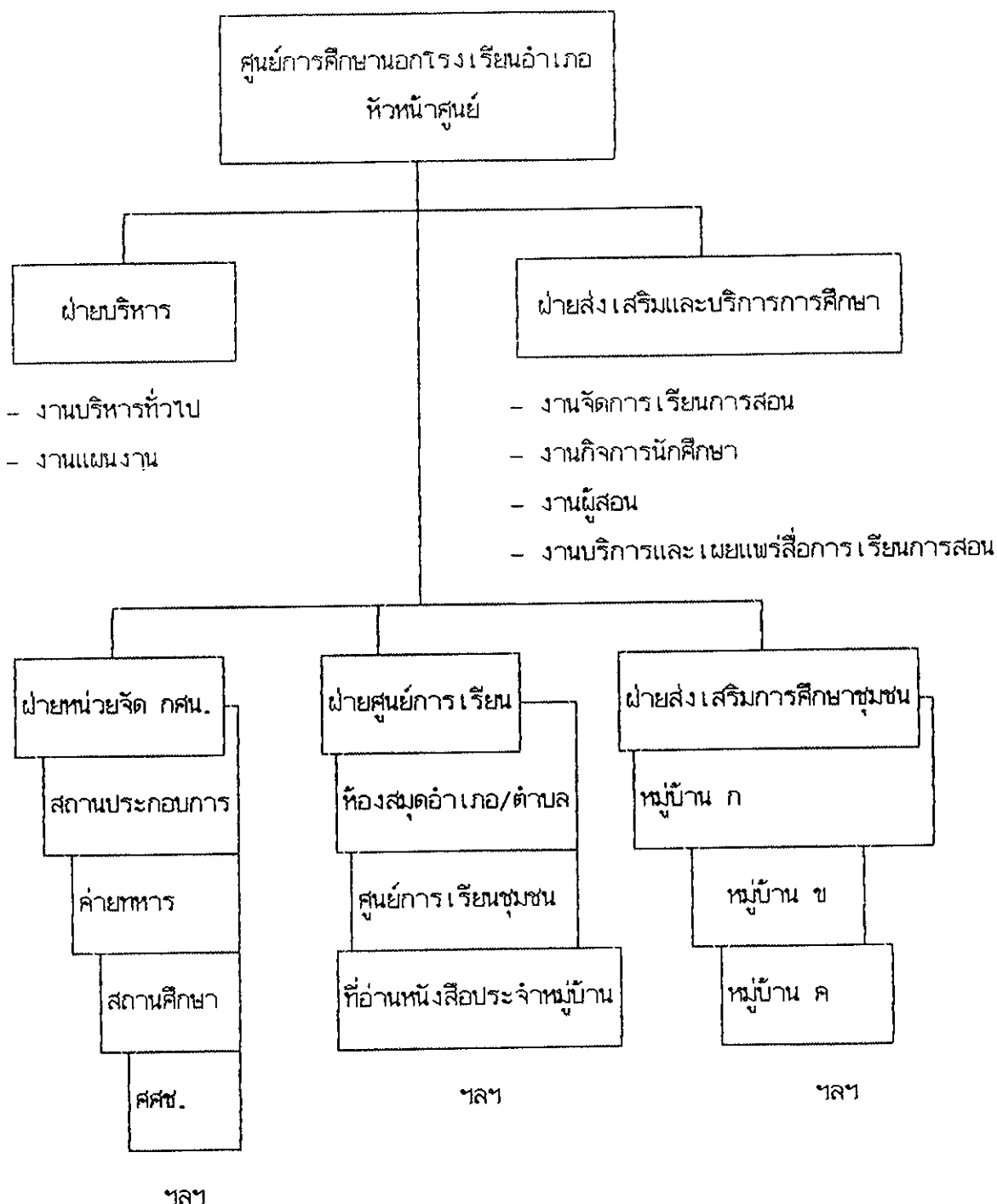
(3) ส่งเสริมให้เกิดศูนย์การเรียนรู้ ในพื้นที่เพื่อเป็นแหล่งความรู้ที่ประชาชนจะสามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ทั้งนี้อาจเป็นศูนย์การเรียนรู้ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดตั้งขึ้น เช่น ห้องสมุดประชาชนอำเภอและตำบล หรือดำเนินการร่วมกับชุมชน เช่น ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน หรือเป็นสถานที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรชุมชนและหน่วยงานอื่น เช่น โรงพยาบาล หอกระจายข่าว ศูนย์ข้อมูลตำบล

(4) สนับสนุนให้ชุมชนจัดการศึกษา โดยชุมชนเป็นฝ่ายจัดการให้เกิดกระบวนการถ่ายทอดความรู้ภายในชุมชนหรือระหว่างชุมชน เพื่อสนองตอบความต้องการที่จะเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกในชุมชนอย่างสม่ำเสมอและทั่วถึง

งานการดำเนินงานในพื้นที่ หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอจะต้องรู้จักผสมผสานในการใช้หลักการยึดหยุ่นมาปรับเข้ากับสภาพของแต่ละท้องถิ่นในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนรู้จักประยุกต์ใช้ทรัพยากรท้องถิ่นที่มีอยู่มาใช้ในการแก้ปัญหาการจัดการศึกษานอกโรงเรียน การใช้แนวทางและยุทธศาสตร์ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนจะต้องใช้หลาย ๆ วิธีตามสถานการณ์ โดยคำนึงถึงความแตกต่างของสภาพท้องถิ่น ความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ระยะเวลา ความพร้อมของบุคลากรที่เป็นเครือข่ายทรัพยากรท้องถิ่น วัฒนธรรม การจัดการศึกษานอกโรงเรียน จะต้องจัดให้เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่ ยุทธวิธีที่ใช้อาจจะแตกต่างกันหรืออาจจะประยุกต์ใช้หลาย ๆ ยุทธวิธีในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ ย่อมอยู่ในดุลยพินิจของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอควรจะศึกษา และวิเคราะห์ยุทธศาสตร์การดำเนินงานของโครงการต่าง ๆ ที่ประสบความสำเร็จว่ามีองค์ประกอบใดบ้างที่ทำให้โครงการนั้นสำเร็จ แล้วเปรียบเทียบกับบางโครงการที่ล้มเหลว และพิจารณาว่าเพราะเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น แล้วย้อนกลับมาดูพิจารณาว่าควรจะใช้แนวทางและยุทธวิธีใดจึงจะทำให้การดำเนินโครงการของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอประสบความสำเร็จตรงตามเป้าหมายที่วางไว้

โครงสร้างและอัตรากำลัง

ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ได้แบ่งฝ่ายในการรับผิดชอบงานในท้องที่เป็น 5 ฝ่าย ดังแผนภูมิที่ปรากฏ



แผนภูมิที่ 1 : โครงสร้างศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ
ที่มา : กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2536 : 145

บุคลากรในการปฏิบัติงาน

ในการปฏิบัติงานของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ มีบุคลากรตามกรอบอัตรากำลังดังนี้

1. ข้าราชการครู 1-2 คน
2. ข้าราชการพลเรือนสามัญ (จากห้องสมุดประชาชน) 1 คน
3. ลูกจ้างประจำ-พนักงานขับรถ 1 คน
- นักการภารโรง 1 คน
4. ลูกจ้างชั่วคราว
 - 4.1 งบประมาณหมวดค่าจ้าง
 - ครูอาสาสมัคร 1 ตำบล : 1 คน
 - ครู ปอ. นักศึกษา 20 คน : 1 คน
 - 4.2 เงินบำรุงการศึกษา
 - เจ้าหน้าที่ธุรการ/เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด จำนวนตามปริมาณงาน
5. ลูกจ้าง (เบิกจ่ายจากเงินหมวดค่าตอบแทน 9 ชั่วโมงและวัสดุ)
 - 5.1 วิทยากรวิชาชีพ (กลุ่มสนจ) นักศึกษา 10 คน : 1 คน
 - 5.2 ครูประจำกลุ่ม
 - ประถม/มัธยมศึกษาตอนต้น นักศึกษา 50 คน : 1 คน
 - มัธยมศึกษาตอนปลาย นักศึกษา 35 คน : 1 คน
6. วิทยากรท้องถิ่น

แบ่งงานออกเป็น 5 ฝ่าย คือ

 1. ฝ่ายบริหาร แบ่งงานภายนอกออกเป็น 2 งาน คือ
 - 1.1 งานบริหารทั่วไป
 - 1.2 งานแผนงาน
 2. ฝ่ายส่งเสริมและบริการการศึกษา แบ่งงานภายนอกออกเป็น 4 งาน คือ
 - 2.1 งานจัดการเรียนการสอน
 - 2.2 งานกิจการนักศึกษา
 - 2.3 งานผู้สอน

- 2.4 งานบริการและเผยแพร่สื่อการเรียนการสอน
3. ฝ่ายหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน
4. ฝ่ายศูนย์การเรียน
5. ฝ่ายส่งเสริมการศึกษาชุมชน

รายละเอียดหน้าที่และความรับผิดชอบ

1. ฝ่ายบริหาร มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานธุรการ สารบรรณ บุคลากร การเงิน การบัญชี พัสดุ

แบ่งงานภายในเป็น 2 งาน คือ

1.1 งานบริหารทั่วไป มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานธุรการ สารบรรณ บุคลากร การเงิน การบัญชี พัสดุ

1.2 งานแผนงาน มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดทำแผนงาน และโครงการให้เป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายของกรม จังหวัดและอำเภอจัดทำข้อมูล สถิติ และรายงานผลการปฏิบัติงาน ลักษณะงานที่ปฏิบัติ มีดังนี้

(1) วิเคราะห์นโยบาย งบประมาณ หลักการ และแนวทางการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน

(2) กำหนดกลุ่มเป้าหมาย พื้นที่ และประสานงาน

(3) สรุปรวบรวมข้อมูล

(4) จัดทำแผนงาน โครงการ แผนปฏิบัติงานประจำปี

(5) สรุปผลการปฏิบัติงานประจำปี

2. ฝ่ายส่งเสริมและบริการการศึกษา มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดบริการ ประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุน ศึกษา พัฒนา สรรหาบุคลากรเครือข่ายให้จัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน การศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาสายสามัญ สายอาชีพ การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ประชาสัมพันธ์ แนะนำการศึกษา จัดทำทะเบียนนักศึกษา วัดผล ประเมินผล จัดกิจกรรมนักศึกษา และสวัสดิการนักศึกษา ส่งเสริมศูนย์การเรียนและการศึกษาของชุมชน

แบ่งงานภายในเป็น 4 งาน คือ

2.1 งานจัดการเรียนการสอน มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัด และ ดำเนินงานการเรียนการสอนตามรูปแบบดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยใช้วิธีการประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุน ในด้านหลักสูตร สื่อ คู่มือดำเนินงาน งบประมาณ พัฒนาและฝึกอบรมบุคลากรในระดับท้องถิ่น และเครือข่ายที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอก โรงเรียน การศึกษาก่อนวัยเรียนการศึกษานในเขตชุมชนภูเขา การศึกษาภาษาไทยใน 5 จังหวัด ชายแดนภาคใต้ การศึกษาสายสามัญหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย หลักสูตรกำนันผู้ใหญ่ บ้าน การศึกษาสายอาชีพ เช่น หลักสูตรกลุ่มสนใจ อาชีพระยะสั้น กลุ่มพัฒนาอาชีพ และหลักสูตร ประกาศนียบัตรอาชีพ ตลอดจนการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต เช่น สิ่งแวดล้อม ยาเสพติด การ ป้องกันโรคเอดส์ ส่งเสริมประชาธิปไตยส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ลักษณะงานที่ปฏิบัติ มีดังนี้

(1) การศึกษาพื้นฐาน เช่น หลักสูตรก่อนวัยเรียน หลักสูตรการศึกษา ชุมชนในเขตภูเขา หลักสูตรการสอนภาษาไทยใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

(2) การศึกษาสายสามัญ เช่น หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น หลักสูตร มัธยมศึกษาตอนปลาย หลักสูตรกำนันผู้ใหญ่บ้าน

(3) การศึกษาสายอาชีพ เช่น หลักสูตรกลุ่มสนใจ หลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้นหลักสูตรการพัฒนาอาชีพ หลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ

(4) การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต เช่น การส่งเสริมคุณภาพชีวิต หลักสูตรคู่มือ สิ่งแวดล้อม ยาเสพติด การป้องกันโรคเอดส์ ส่งเสริมประชาธิปไตย ส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

2.2 งานกิจการนักศึกษา มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุน ช่วยเหลือนักศึกษา โดยการประชาสัมพันธ์ แนะนำการศึกษา รับสมัครนักศึกษาลงทะเบียน ขึ้นทะเบียนนักศึกษา จัดทำทะเบียน จัดกิจกรรมนักศึกษา วัดผลและประเมินผล จัดสวัสดิการ ช่วยเหลือนักศึกษา ให้ทุนการศึกษา การยกเว้นและให้สิทธิบางประการเพื่อชดเชยโอกาสตาม ขอบข่ายที่ทางราชการกำหนด ส่งเสริมการจัดกิจกรรม การรวมกลุ่มของนักศึกษาเพื่อพัฒนาตนเอง และชุมชน ซึ่งมีลักษณะงานปฏิบัติงาน ดังนี้ ปฏิบัติงานเกี่ยวกับ ประชาสัมพันธ์ แนะนำการศึกษา ทะเบียนนักศึกษา จัดกิจกรรมนักศึกษา วัดผลและประเมินผลการศึกษา สวัสดิการนักศึกษา เช่น การยกเว้นค่าเล่าเรียน การให้ทุนการขยายโอกาส การควบคุมดูแลความประพฤติ การยกเว้น การเข้ารับราชการทหาร

2.3 งานผู้สอน มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับ การสรรหา คัดเลือก ส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละประเภทของครูชุมชน ครูประจำกลุ่ม ครูชาวบ้าน หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งแจ้งทำความเข้าใจบทบาทหน้าที่ การพัฒนาเทคนิคการสอน การพบกลุ่มพัฒนาขีดความสามารถ ส่งเสริมขวัญกำลังใจในการดำเนินงาน ลักษณะงานที่ปฏิบัติ มีดังนี้

- (1) สรรหา คัดเลือก ครูชุมชน ครูชาวบ้าน ครูประจำกลุ่ม
- (2) รวบรวมข้อมูล จัดทำทะเบียนครูชาวบ้าน ครูประจำกลุ่ม
- (3) พัฒนา ฝึกอบรม กำหนดบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
- (4) ส่งเสริม สนับสนุน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการพบกลุ่ม
- (5) กำกับ ดูแล นิเทศ ติดตามผลและรายงาน

2.4 งานบริการและเผยแพร่สื่อการเรียนการสอน มีหน้าที่และความรับผิดชอบ เกี่ยวกับการสนับสนุน ช่วยเหลือ บริการ และจัดหาสื่อการเรียนการสอนตามรูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ ของครูผู้สอน สื่อการศึกษา สื่อการประชาสัมพันธ์ในการดำเนินงานของเครือข่าย ลักษณะงานที่ปฏิบัติมีดังนี้

- (1) จัดหา รวบรวมสื่อที่มีอยู่แล้ว ซึ่งผลิตโดยกรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยนำมาอัดสำเนาหรือผลิตเพิ่มเติมให้เพียงพอความต้องการ และให้บริการแก่นักศึกษา และเครือข่ายในการจัดการเรียนการสอน
- (2) จัดระบบบริการ การยืม และการหมุนเวียนสื่อให้กับนักศึกษาและเครือข่ายของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ
- (3) จัดทำสื่อง่าย ๆ ขึ้นเองเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น
- (4) ติดตาม พัฒนาและรายงานการใช้อสื่อ

3. ฝ่ายหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน

มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการสรรหาสำรวจให้มีหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน โดยการประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุนและกำหนดแนวทางการดำเนินงาน รวมทั้ง กำหนดข้อตกลงร่วมกันในการดำเนินงานการศึกษาตามรูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนส่งเสริม ขวัญและกำลังใจแก่หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน ลักษณะงานที่ปฏิบัติ มีดังนี้

1. สำรวจ สรรหาความพร้อมของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อให้เป็นหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน
2. ประสานงานรายละเอียด และมีข้อตกลง กำหนดแนวทางการดำเนินงานร่วมกัน เช่น บุคลากร สถานที่ งบประมาณ เครื่องมืออุปกรณ์ และระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ
3. ประกาศจัดตั้งให้เป็นหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนตามระเบียบของทางราชการ
4. จัดทำแผนการเรียนการสอน
5. ส่งเสริมให้หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน ดำเนินการจัดการศึกษาพื้นฐาน การศึกษาสายสามัญ การศึกษาสายอาชีพ และการศึกษาคุณภาพชีวิต
6. สนับสนุน สื่อ อุปกรณ์ คู่มือครูและนักศึกษา หลักสูตร แบบเรียนและหลักฐานทางการศึกษาต่าง ๆ
7. ยกย่อง ชมเชย ประกาศเกียรติคุณให้กับหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน

4. ฝ่ายศูนย์การเรียนรู้ มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดส่งเสริม สนับสนุน ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ โดยให้ชุมชนสามารถวิเคราะห์ และกำหนดปัญหาความต้องการของตนเองได้ จัดทำแผนงานและกิจกรรมด้านการศึกษา โดยใช้ทรัพยากร แหล่งวิทยาการท้องถิ่น ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อสนับสนุน กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ให้เป็นระบบเครือข่ายระดับหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ ลักษณะงานที่ปฏิบัติ มีดังนี้

1. สำรวจและรวบรวมวิทยาการต่าง ๆ ในท้องถิ่นเพื่อจัดเป็นศูนย์การเรียนรู้
2. ประสานงานแหล่งวิทยาการ ผู้รู้ ผู้ชำนาญการท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้
3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการศึกษาพื้นฐาน การศึกษาสายสามัญ การศึกษาสายอาชีพและการศึกษาคุณภาพชีวิต ในลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเอง
4. จัดแสดงสื่อและนิทรรศการตามสภาพความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
5. แนะนำด้านการศึกษาพื้นฐาน การศึกษาสายสามัญ การศึกษาสายอาชีพ และการศึกษาคุณภาพชีวิต
6. ประชาสัมพันธ์งานและกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน

5. ฝ่ายส่งเสริมการศึกษาชุมชน มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการส่งเสริม สนับสนุน จัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ โดยให้ชุมชนสามารถวิเคราะห์และ กำหนดปัญหาความต้องการของตนเองได้ จัดทำแผนงานและกิจกรรมด้านการศึกษา โดยใช้ ทรัพยากร แหล่งวิทยาการในท้องถิ่น ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการศึกษาให้เป็นระบบเครือข่ายระดับหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ ลักษณะงานที่ปฏิบัติ มีดังนี้

1. สำรวจและประเมินศักยภาพในด้านขีดความสามารถของชุมชน หรือภูมิปัญญา ที่มีอยู่ในแต่ละชุมชน โดยสำรวจจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและ เอกชนที่ได้มีการจัดทำ ข้อมูลหรือทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้แล้ว
2. จัดประเภทลักษณะของชุมชนที่มีขีดความสามารถสูง ที่จะ เป็นแหล่งวิทยาการ ให้กับชุมชนของตนเองหรือระหว่างชุมชน
3. กระตุ้นส่งเสริมให้ชุมชนเสนอความต้องการของตนเองและปัญหาในข้อจำกัด ของชุมชนที่ต้องการความสนับสนุน
4. รวบรวมข้อมูลจากแหล่งวิทยาการ ผู้รู้ ครูชาวบ้าน สาขาต่าง ๆ ของแต่ละ ชุมชน
5. ร่วมกับชุมชนในการวิเคราะห์และวางแผนการจัดการศึกษาและประสานงาน กับหน่วยงานทั้งภาครัฐและ เอกชน
6. จัดทำข้อมูลและทะเบียนครูในชุมชนที่เป็นเป้าหมายการดำเนินงานโดย ละเอียด ตามลักษณะข้อมูลที่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอใช้ในการวางแผนและ ดำเนินงาน
7. พบปะพูดคุยทำความเข้าใจ ประสานงานกับครูชาวบ้าน เพื่อเตรียมความ พร้อมในการถ่ายทอดความรู้และวิทยาการต่าง ๆ
8. สนับสนุน ส่งเสริม ในด้านสื่อ อุปกรณ์ เทคนิคการถ่ายทอด และอื่น ๆ ที่ใช้ ในการจัดการเรียนการสอนของชุมชน
9. กำหนดนัดหมาย ทำความตกลงการทำงานร่วมกันของชุมชนและระหว่างชุมชน
10. จัดพบปะให้มีการถ่ายทอดความรู้ วิทยาการต่าง ๆ เพื่อการแลกเปลี่ยน ความรู้หรือการเรียนรู้ของชาวบ้าน และชุมชนด้วยกัน

11. ติดตามและประเมินผลงานร่วมกัน

12. ยกย่อง ชมเชย ประกาศเกียรติคุณ

จากการศึกษาการจัดองค์กรและระบบบริหารศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอ พบว่า ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ มีหน้าที่และความรับผิดชอบดังนี้

1. จัดและให้บริการการศึกษานอกโรงเรียน การศึกษาเพื่อเสริมในระบบ
โรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ความต้องการและสภาพปัญหาของท้องถิ่น

2. จัดและประสานให้มีศูนย์การเรียนรู้ หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อ
เป็นเครือข่ายการบริการการศึกษานอกโรงเรียน

3. สนับสนุน สิ่งจำเป็นต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียน
ของเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนการสอน และบริการกลุ่ม
เป้าหมาย

4. กำกับ ดูแล ติดตามและรายงานผลการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียน

ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอแต่ละแห่งจะรับผิดชอบกิจกรรมการ
ศึกษานอกโรงเรียน 4 ประเภท คือ 1) การศึกษาพื้นฐาน 2) การศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ
3) การศึกษาอาชีพ และ 4) การส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย กิจกรรมข้างต้นนี้มียุทธศาสตร์
ในการจัด คือ 1) จัดดำเนินการเอง 2) สนับสนุนให้หน่วยงานอื่นในพื้นที่เป็นสถานศึกษา
3) ส่งเสริมให้เกิดศูนย์การเรียนรู้ 4) สนับสนุนให้ชุมชนจัดการศึกษา โดยมีการแบ่งการบริหาร
เป็นฝ่ายต่าง ๆ ดังนี้ 1) ฝ่ายบริหาร 2) ฝ่ายส่งเสริม และบริการการศึกษา 3) ฝ่ายหน่วย
จัดการศึกษานอกโรงเรียน 4) ฝ่ายศูนย์การเรียนรู้ 5) ฝ่ายส่งเสริมการศึกษาชุมชน

จากภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบดังกล่าว จะเห็นว่า ปริมาณของงานที่ต้องรับผิดชอบนั้น
กว้างและครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายหลายกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งยังต้องประสานงานกับหน่วยงานที่
เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เมื่อพิจารณาถึงโครงสร้างและอัตรากำลังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ซึ่ง
ไม่สมดุลกันอาจจะก่อให้เกิดปัญหา ในการปฏิบัติหน้าที่ให้ได้ผลดีตามวัตถุประสงค์ขององค์กร
(สอ.)

ทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจในการทำงาน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จ การที่บุคลากรในองค์การหรือหน่วยงานจะเกิดความพึงพอใจในการทำงานมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสิ่งจูงใจที่เป็นองค์ประกอบและมีอยู่ในหน่วยงานนั้น การจูงใจในการทำงาน คือ การสร้างส่วนประกอบในการทำงานเพื่อโน้มน้าวจิตสำนึกให้คนมีความรู้สึกผูกพันอยู่กับงาน อยากทำงาน โดยทุ่มเทและเสียสละเพื่อองค์การและหน่วยงาน การจูงใจ (Motivation) จะเกิดได้ต้องอาศัยสิ่งจูงใจ (Incentive) เป็นเครื่องล่อ ดังที่ สมพงษ์ เกษมสิน (2513 : 108) กล่าวถึงการจูงใจว่า "หมายถึง ความพยายามที่จะชักจูงให้ผู้อื่นแสดงออกหรือปฏิบัติตามสิ่งจูงใจ" เช่นเดียวกันที่ ภิชัย สาธร (2517 : 259) กล่าวว่า "เป็นความพยายามอย่างมีระบบของหน่วยงานที่จะลดปัญหาต่าง ๆ ที่เผชิญหน้าบุคลากรบรรจุใหม่ เพื่อให้เขามีความสุขความพอใจกับงาน และตำแหน่งของเขา"

สมิท (Smith. 1955 : 115) กล่าวว่า ในการทำงานของมนุษย์นั้นหากได้รับการตอบสนองเกี่ยวกับความต้องการ ก็จะทำให้มนุษย์รู้สึกพึงพอใจในงานได้ ความต้องการนั้น ได้แก่

1. ความต้องการด้านร่างกาย
2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย
3. ความต้องการเป็นตัวของตัวเอง
4. ความต้องการทางสังคม

คูเปอร์ (Cooper. 1958 : 31-33) ได้กล่าวถึงความต้องการของบุคคลในการทำงาน ไว้ดังนี้

1. ต้องการงานที่ตนเองมีความสนใจ
2. มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ดีในการทำงาน
3. ได้รับค่าจ้างเงินเดือนที่ยุติธรรม
4. มีโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน
5. มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี รวมทั้งมีชั่วโมงการทำงาน และสถานที่ทำงาน

ที่เหมาะสม

6. ได้รับความสะดวกในการไป-กลับ รวมทั้งสวัสดิการอื่น ๆ
7. ทำงานร่วมกับผู้บังคับบัญชา เข้าใจในการควบคุมปกครอง และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เป็นคนที่เขายกย่องนับถือ

แมคเกรเกอร์ (McGregor, 1960 : 33-48) ได้สรุปข้อสมมุติฐานเกี่ยวกับตัวมนุษย์ตั้งเป็นทฤษฎี X และทฤษฎี Y อธิบายลักษณะการทำงานของมนุษย์ไว้ 2 แบบ คือ

แบบที่ 1 เรียกว่า ทฤษฎี X เนื้อหาของทฤษฎีนี้มีว่า มนุษย์มีสัญชาตญาณที่จะหลีกเลี่ยงการทำงานทุกอย่างเท่าที่จะทำได้ อันมีสาเหตุจากไม่ชอบการทำงาน ดังนั้น ผู้บริหารจึงต้องใช้วิธีการบังคับ ใช้อำนาจควบคุม สั่งการ หรือข่มขู่ด้วยวิธีการลงโทษ ทั้งนี้เพื่อให้งานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ที่แมคเกรเกอร์เกิดความคิดต่อมนุษย์เช่นนี้ เพราะแต่เดิมคนส่วนมากมีความทะเยอทะยานน้อย ต้องการเพียงความปลอดภัยมากกว่าสิ่งอื่น การปฏิบัติต่อคนงานในแนวนี้ จัดเป็นการจูงใจทางลบซึ่งใช้ได้น้อยในปัจจุบัน เพราะใครบังคับควบคุมและลงโทษผู้ปฏิบัติงานจะก่อให้เกิดปฏิกิริยารุนแรงขึ้น และเป็นผลร้ายแก่ผู้บริหารในที่สุด

แบบที่ 2 เรียกว่า ทฤษฎี Y ปัจจุบันนี้มนุษย์ได้ทำงานเพียงได้เงินอย่างเดียวแต่ยังมีส่วนประกอบอีกหลายอย่างที่เป็นสิ่งจูงใจให้พอใจในการทำงาน ซึ่งแมคเกรเกอร์ได้ตั้งสมมุติฐานโดยสรุปได้ว่า คนไม่หลีกเลี่ยงงานเสมอไป การบังคับข่มขู่ไม่ใช่วิถีทางที่จะช่วยให้งานสำเร็จ การเปิดโอกาสให้คนได้แสดงความสามารถรับผิดชอบควบคุมตนเอง จึงจะเป็นวิถีทางทำให้งานสำเร็จ และเป็นผลทำให้คนรู้สึกผูกพันกับหน่วยงานด้วย ถ้าหากคนได้มีการจัดอย่างเหมาะสม คนก็จะยอมรับและยินดีรับผิดชอบในผลสำเร็จของงานด้วย

มาสโลว์ (Maslow, 1970 : 80-91) ทฤษฎีที่มีชื่อเสียงที่สุด คือ ทฤษฎีจูงใจ (Motivator Theory) หรือที่เรียกว่าทฤษฎีทั่วไปเกี่ยวกับการจูงใจ (Maslow's General Theory of Human Motivation) มาสโลว์ได้ตั้งสมมุติฐานแห่งสิ่งจูงใจจากความต้องการของมนุษย์ไว้ว่า มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอ ความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้ว จะมีความต้องการอย่างอื่นเข้ามาแทนที่ ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่เป็นสิ่งจูงใจอีกต่อไป แต่ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองนั้นจะเป็นสิ่งจูงใจแทน และมาสโลว์ได้ลำดับขั้นของความต้องการของมนุษย์จากระดับต่ำถึงระดับสูงซึ่งเป็น 5 ขั้น ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological needs) เป็นความต้องการพื้นฐานเพื่อความอยู่รอดของชีวิต เช่น ความต้องการอาหาร อากาศ ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค และความต้องการทางเพศ
2. ความต้องการทางด้านความปลอดภัย (Safety needs) ได้แก่ ความต้องการความปลอดภัยทางด้านร่างกาย เช่น ความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ อันตรายต่าง ๆ ความมั่นคง จิตใจ เช่น ความมั่นคงทางอาชีพ
3. ความต้องการที่จะเป็นส่วนหนึ่งของสังคม (Belonging needs) ได้แก่ ความต้องการที่จะเข้าร่วมและได้รับการยอมรับในสังคม ความเป็นมิตร และความรักจากเพื่อนร่วมงาน
4. ความต้องการที่เห็นคุณค่าของตนเอง (Esteem needs) ได้แก่ ความต้องการอยากเด่นในสังคม เป็นที่ยอมรับ เป็นที่ยกย่องสรรเสริญของบุคคลอื่น
5. ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จตามความนึกคิดของตนเอง (Self Actualization) เป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ มีคนส่วนมากอยากจะเป็นอยากจะได้

นิวคัมเมอร์ (Newcomer, 1955 : 12) มีวิธีจูงใจให้คนเกิดความพึงพอใจในการทำงาน โดยดูความต้องการของคนงานเป็นหลัก ซึ่งเป็นวิธีจูงใจเชิงจิตวิทยาดังนี้

1. ความเข้าใจและความซาบซึ้งต่อคุณภาพของงานและความสามารถของแต่ละบุคคล โดยมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงาน ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ด้วยวิธีการสร้างความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม โดยวิธีให้เกียรติในโอกาสที่เหมาะสม เมื่อจะตำหนิก็เรียกมาเป็นการส่วนตัวพร้อมกันหาทางช่วยเหลือแก้ไขให้ดีขึ้นมากกว่าจะเป็นการลงโทษอย่างเดียว นอกจากนั้นยังมีการอภิปรายงานที่มอบให้เพื่อให้เข้าใจชัดเจน และแสดงความสนใจในความคิดเห็นและคำแนะนำของผู้ร่วมงาน และมีวิธีการควบคุมงานที่เหมาะสม
2. คนทำงานควรจะได้รู้ความก้าวหน้าของเขา และบทบาทของแผนกของเขาว่ามีความสำคัญมากน้อยเพียงใดในหน่วยงาน เพื่อเขาจะได้ทราบสายการเลื่อนขั้นและโอกาสสำหรับความก้าวหน้าของตนเอง
3. ควรจัดงานที่ท้าทายให้ เพราะงานที่ซ้ำซากจะทำให้เกิดความเบื่อหน่าย
4. กำหนดเวลาพักผ่อนให้แน่นอน การได้พักผ่อนชั่วระยะหนึ่งจะเป็นการลดความเบื่อ และเป็นการพักเหนื่อยด้วย

สมพงษ์ เกษมสิน (2513 : 426-428) ได้กล่าวถึงเทคนิคในการจูงใจให้บุคลากร
ขอใจในการปฏิบัติงานแยกออกเป็น 2 กรณี คือ

1. จูงใจโดยเทคนิคการบริหาร ซึ่งได้แก่ การวางแผน จัดแบ่งงานในองค์การให้
แน่นอน มอบหมายงานให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ หาผู้ปฏิบัติ กำหนดอัตราค่าจ้างและ
เงินเดือนให้เป็นธรรม สร้างความก้าวหน้าในงานและสร้างผู้นำให้เหมาะสมกับลักษณะงาน
2. สิ่งจูงใจทางด้านสวัสดิการ เช่น บำเหน็จ บำนาญ ค่ารักษาพยาบาล การ
สันทนาการ ที่พักอาศัย เป็นต้น

ภิญโญ สาร (2517 : 360-361) ได้กล่าวว่าบุคลากรจะทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ
และทำงานให้โรงเรียนได้นานหรือไม่เพียงใด อาศัยสิ่งจูงใจหลายชนิดด้วยกัน ที่สำคัญมี 4
ประการ คือ

1. สิ่งจูงใจที่เป็นวัตถุ เช่น เงินและสิ่งของ
2. สิ่งจูงใจที่เป็นโอกาส เช่น การให้โอกาสที่จะมีชื่อเสียงดีเด่น มีเกียรติยศ มี
อำนาจประจำตัวมากขึ้น และมีโอกาสได้ตำแหน่งงานสูงขึ้น
3. สิ่งจูงใจที่เป็นสภาพของการทำงานซึ่งไม่เกี่ยวกับวัตถุ เช่น สภาพของสังคมของครู
งานโรงเรียน ช่วยกันโรงเรียนนำอยู่ ครูรักใคร่ชอบพอกัน ไม่แบ่งกลุ่มแบ่งพวก ครูทุกคนอยู่ในฐานะ
ทัดเทียมกัน ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ และการศึกษา ครูไม่มีความแตกต่างกันมากนักทุก ๆ ด้าน
4. การบำรุงขวัญหรือการเร้าใจ และสร้างความรู้สึกรักเกิดกับครูทั้งหลายว่าตนมี
ส่วนร่วมอย่างสำคัญในการสร้างชื่อเสียงให้โรงเรียน หรือมีส่วนในการแก้ไขสถานการณ์สำคัญ
ต่าง ๆ ของโรงเรียน

จากองค์ประกอบและปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อความพึงพอใจในการทำงาน ตามแนวความคิด
และทฤษฎีของนักวิชาการหลายท่านที่ได้กล่าวมานั้น พอสรุปและเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า
ความต้องการหรือสิ่งจูงใจ (Needs, Wants, Desires, Deriver, Motives) เป็นจุด
มุ่งหมาย (Goals) ของมนุษย์และจุดมุ่งหมาย คือ สิ่งกำหนดพฤติกรรม (Behaviors) การที่
จะทำให้คนทำงานด้วยความเต็มใจอย่างมีประสิทธิภาพสูงได้นั้น ต้องมีสิ่งจูงใจหรือมีสิ่งที่สามารถ
สนองตอบความต้องการอันเป็นจุดมุ่งหมายของเขาได้

คุณลักษณะของนักรักการศึกษานอกโรงเรียน

ในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ซึ่งมีงานรับผิดชอบตามลักษณะและรูปแบบงาน บทบาทและหน้าที่ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จะต้องมีความรู้ถึงคุณลักษณะของนักรักการศึกษานอกโรงเรียนดังนี้

ไพฑูรย์ โพธิ์สาร (2527 : 25) ได้วิเคราะห์คุณลักษณะของนักรักการศึกษานอกโรงเรียนว่า จะต้องมีความรู้ ทักษะ และเจตคติในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ลักษณะการเป็นผู้นำ การพัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง โดยตั้งจุดมุ่งหมายในการทำงาน ตั้งปรัชญาชีวิตและมีวินัยในตนเอง
2. แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาตลอดชีวิต หลักการและแนวคิดในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษานอกโรงเรียนกับการพัฒนาประเทศโครงการสำคัญในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ปัญหาการจัดการศึกษานอกโรงเรียนและแนวโน้มในอนาคต
3. จิตวิทยาพัฒนาการและธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ เทคนิคและวิธีการต่าง ๆ ในการสอนผู้ใหญ่ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ และการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ
4. สิ่งแวดล้อมทางการศึกษานอกโรงเรียน ได้แก่ การศึกษาชุมชน การปกครอง การเศรษฐกิจและสังคมไทย
5. การสร้างโปรแกรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้แก่ เทคนิคการสำรวจปัญหาและความต้องการของชุมชน การวางแผนและประเมินผล และวิธีการสอนสำหรับผู้ใหญ่
6. กระบวนการศึกษานอกโรงเรียน ได้แก่ การศึกษาสายสามัญและการศึกษาสายอาชีวศึกษา กลุ่มสนใจ และงานห้องสมุดประชาชน

โมหันมัด อับดุลกาเดร์ (2520 : 6-16) ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณสมบัติของนักรักการศึกษาผู้ใหญ่ โดยสรุปว่าคุณสมบัติของนักรักการศึกษาผู้ใหญ่ ควรมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญคือ ประวัติความเป็นมาและการพัฒนาการศึกษาผู้ใหญ่ สภาพการณ์ในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ กระบวนการและวิธีสอน การจัดทำโครงการ การเป็นผู้นำแบบประชาธิปไตย การสื่อสารกระบวนการและหลักการประเมินผล

ฮูล (Houle. 1956 : 137-139) ได้เสนอแนะแก่ผู้สอนนักศึกษาสาขาการศึกษาผู้ใหญ่ว่า จะต้องพยายามช่วยเหลือให้นักศึกษาบรรลุเป้าหมายของการศึกษาดังนี้

1. มีความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษาได้อย่างถูกต้อง
2. มีความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นฐานทางการศึกษา ได้แก่ จิตวิทยาการศึกษาและสังคมวิทยา เป็นต้น
3. มีความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการพัฒนางานการศึกษาผู้ใหญ่
4. มีความสามารถจัดการศึกษา ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ การเลือกเนื้อหาและวิธีการ การประสานงาน การนิเทศติดตามผล และการประเมินผล เป็นต้น
5. มีความตั้งใจปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ มีความเป็นผู้นำในการปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลอื่น
6. เชื่อมั่นและยอมรับในกระบวนการศึกษาตลอดชีวิต

แชมเบอร์เลน (Chamberlain. 1961 : 78-82) กล่าวว่า นักการศึกษาผู้ใหญ่ควรมีความรู้ ทักษะ และเจตคติในศักยภาพของประชาชน การพัฒนาโครงการ การสื่อสารเงื่อนไขการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ การเป็นผู้นำกลุ่ม รู้จักและเข้าใจตนเอง ยอมรับความคิดเห็นของบุคคลอื่น การจัดกิจกรรมการศึกษาผู้ใหญ่ องค์กรทางสังคม และนวัตกรรมทางการศึกษาผู้ใหญ่

จากแนวความคิดของนักการศึกษาผู้ใหญ่ในประเทศและต่างประเทศ ประกอบกับการะกิจของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน พบว่า หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จะต้องมีความรู้ลักษณะ ดังนี้

1. ลักษณะการเป็นผู้นำ มีความตั้งใจปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาตลอดชีวิต หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียน
3. จิตวิทยาพัฒนาการและธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ จิตวิทยาการศึกษาและสังคมวิทยา
4. สิ่งแวดล้อมทางการศึกษานอกโรงเรียน ได้แก่ การศึกษาชุมชน การให้บริการการศึกษานอกโรงเรียน
5. การประสานงาน การนิเทศ ติดตามและประเมินผล

6. การสร้างโปรแกรมการศึกษานอกโรงเรียน เช่น การสำรวจปัญหาและความต้องการของชุมชน
7. กระบวนการศึกษานอกโรงเรียน ได้แก่ การศึกษาสายสามัญ การศึกษาสายอาชีพ การศึกษาตามอัธยาศัย งานกลุ่มสนใจ และงานห้องสมุดประชาชน
8. นวัตกรรมทางการศึกษาผู้ใหญ่
9. การพัฒนาโครงการ การพัฒนางานการศึกษาผู้ใหญ่

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาปัญหาของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ นั้น ไม่มีการวิจัยมาก่อนเนื่องจากศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ได้เริ่มจัดตั้งเมื่อปี พุทธศักราช 2536 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีน้อย ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนองานวิจัยที่ใกล้เคียง ดังนี้

อัจฉรา สากระจ่าย (2530 : 80-82) ได้วิจัยเรื่องปัญหาการบริหารงานของ หัวหน้าฝ่ายศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการบริหารงานของหัวหน้าฝ่ายศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ด้านบุคลากร ด้านวิชาการ ด้านธุรการ และด้านการประสานงาน ได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. หัวหน้าฝ่ายและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด มีทัศนคติเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารงานด้านบุคลากร ด้านวิชาการและด้านธุรการ ในระดับปานกลาง ด้านการประสานงานในระดับน้อย

2. หัวหน้าฝ่ายศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด มีทัศนคติเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารงานด้านบุคลากร ด้านวิชาการ และด้านธุรการ ในระดับปานกลาง ด้านการประสานงานในระดับน้อย

3. เจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด มีทัศนคติเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารงานด้านบุคลากร ด้านวิชาการ และด้านธุรการ ในระดับปานกลาง ด้านการประสานงานในระดับน้อย

ทรงเดช โคตรสิน (2532 : 75-77) ได้วิจัยเรื่องปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดและศึกษาความแตกต่างของปัญหา และความต้องการในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในสามด้านคือ ด้านบริหารงานทั่วไป ด้านการประสานงานและปฏิบัติการ และด้านวิชาการ โดยจำแนกตามเพศ อายุ ภูมิภาคการศึกษา ประเภทสาขาการศึกษา และประสบการณ์ กลุ่มตัวอย่างคือ บุคลากรของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ยกเว้นผู้อำนวยการและผู้ช่วยผู้อำนวยการ พบว่า บุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดมีปัญหาด้านการปฏิบัติงานทั้งสามด้านอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังพบบุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ที่มีเพศ และประสบการณ์ การปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงานทั้งสามด้านไม่แตกต่างกัน มีปัญหาการปฏิบัติงานด้านการประสานงานและปฏิบัติการไม่แตกต่างกับบุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดที่มีภูมิภาคการศึกษาต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงานด้านวิชาการไม่แตกต่างกัน ส่วนบุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดที่มีอายุ และประเภทสาขาศึกษาต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงานด้านวิชาการแตกต่างกัน บุคลากร ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดมีความต้องการในการปฏิบัติงานทั้งสามด้านไม่แตกต่างกัน และบุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการประสานงานและปฏิบัติการไม่แตกต่างกัน ส่วนบุคลากรที่มีเพศต่างกันมีความต้องการในการปฏิบัติงานด้านวิชาการแตกต่างกัน

สถิตย์ วงษาดี (2535 : 70-72) ได้วิจัยเรื่องปัญหาการจัดการประชาสัมพันธ์ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าทั้งผู้บริหารและผู้บริหารประชาสัมพันธ์มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการประชาสัมพันธ์โดยรวม และรายด้านในระดับปานกลาง แต่ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าด้านที่เป็นปัญหามากที่สุดในการจัดการประชาสัมพันธ์ได้แก่งบประมาณ ขณะที่ผู้บริหารประชาสัมพันธ์มีความคิดเห็นของทั้งสองกลุ่มตรงกัน คือ ด้านการวางแผน นอกจากนี้ผู้บริหารและผู้บริหารประชาสัมพันธ์ยังให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการประชาสัมพันธ์ตรงกันด้วยความเห็นมากที่สุด ในเรื่องงบประมาณที่น้อยไม่พอเพียงต่อการจัดการรองลงมาได้แก่ การขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเรื่องการบริหารประชาสัมพันธ์ การขาดการวางแผนการปฏิบัติการประจำปี ขาดเครื่องมือที่มีความรู้ความสามารถและไม่มีการติดตามและประเมินผลการประชาสัมพันธ์ตามลำดับ นอกจากนี้ทั้งสองกลุ่มยังได้ให้ข้อเสนอแนะรองลงมาได้แก่ ควรมีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ที่มีความรู้ความสามารถเรื่องการบริหารประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะ

ประจำในแต่ละศูนย์ฯ และควรจัดอบรมสัมมนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ทั้งในระดับผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องภายในศูนย์ฯ ตามลำดับ

วาริรัตน์ เกิดผล (2536) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาชนบทของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี โดยส่วนรวมทั้งหกด้านเป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ประสพปัญหาการดำเนินงานด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชนสูงสุด และด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬาในชนบท การศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นประสบปัญหาต่ำสุด เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างกันของปัญหาการดำเนินงานตามโครงการทั้งของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงาน โดยส่วนรวมทั้งหกด้าน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาประสบการณ์การทำงานและขนาดโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

คณะวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยแห่งรัฐฟลอริดา สหรัฐอเมริกา (โรนัลด์ อับดุลกาเดอร์ และสมจิตร์ สร้อยสุริยา. 2529 : 28) ได้สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการศึกษาผู้ใหญ่ ในรัฐฟลอริดาในปีคริสต์ศักราช 1970 ผลการสำรวจสรุปว่าบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการศึกษาผู้ใหญ่มีความต้องการในเรื่องต่าง ๆ ดังสาระสำคัญคือ (1) ต้องการแนวการสอนรายบุคคล (2) ต้องการวิธีการสอนสำหรับกลุ่มพิเศษ (3) ต้องการหนังสือแบบเรียนที่สร้างขึ้นเพื่อนักศึกษาผู้ใหญ่โดยเฉพาะ (4) ต้องการทราบวิธีสร้างแรงจูงใจ (5) ต้องการทราบวิธีสำรวจความจำเป็น ความต้องการและเป้าหมายของผู้ใหญ่ (6) ต้องการทราบวิธีการทดสอบสำหรับผู้ใหญ่ (7) ต้องการทราบวิธีการสัมมนาปฏิบัติการณ์แลกเปลี่ยนประสบการณ์ (8) ต้องการทราบวิธีการจัดหานักศึกษา (9) ต้องการความรู้เรื่องการแนะแนวและการให้คำปรึกษาแก่ผู้ใหญ่ (10) ต้องการทราบเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษาผู้ใหญ่ (11) ต้องการความรู้เกี่ยวกับความสามารถพิเศษในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่หรือจุดอ่อนของนักศึกษา (12) ต้องการทราบแนวโน้มของการวิจัย (13) ต้องการทราบวิธีการประเมินผลนักศึกษา (14) ต้องการทราบเทคนิคการส่งเสริม

สมมติฐานในการค้นคว้า

1. ปัญหาในการปฏิบัติงานทั้ง 4 ด้าน ของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอ ที่มีเพศต่างกัน มีความแตกต่างกัน
2. ปัญหาในการปฏิบัติงานทั้ง 4 ด้าน ของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอ ที่มีอายุต่างกัน มีความแตกต่างกัน
3. ปัญหาในการปฏิบัติงานทั้ง 4 ด้าน ของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอ ที่มีสภาพการสมรสต่างกัน มีความแตกต่างกัน
4. ปัญหาในการปฏิบัติงานทั้ง 4 ด้าน ของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอ ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความแตกต่างกัน
5. ปัญหาในการปฏิบัติงานทั้ง 4 ด้าน ของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอ ที่เป็นคนในท้องถิ่นต่างกัน มีความแตกต่างกัน
6. ปัญหาในการปฏิบัติงานทั้ง 4 ด้าน ของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอ ที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความแตกต่างกัน
7. ปัญหาในการปฏิบัติงานทั้ง 4 ด้าน ของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอ ที่มีสถานที่ตั้งศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอต่างกัน มีความแตกต่างกัน
8. ปัญหาในการปฏิบัติงานทั้ง 4 ด้าน ของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอ ที่มีภาคภูมิศาสตร์การศึกษานอกโรงเรียนต่างกัน มีความแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการในการปฏิบัติงาน และเพื่อเปรียบเทียบ ปัญหา และความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการจัดและบริการการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอนและด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผลของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการ สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งปฏิบัติหน้าที่เป็นหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จำนวน 789 แห่ง จำนวน 789 คน ทั่วประเทศ (ยกเว้นเขตกรุงเทพมหานคร)

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เลือกมาจากประชากรหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนทั่วประเทศ รวม 789 ศูนย์ โดยใช้วิธีการดังนี้

1.1 จัดกลุ่มหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ เป็นกลุ่มจังหวัด ตามภาคภูมิศาสตร์ รวม 5 ภาค ได้แก่ ภาคเหนือ 16 จังหวัด ภาคกลาง 17 จังหวัด ภาคใต้ 14 จังหวัด ภาคตะวันออก 9 จังหวัด และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 19 จังหวัด

1.2 ทำการสุ่มอย่างง่ายจังหวัดในแต่ละภาคตามสัดส่วนร้อยละ 50 ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้ ภาคเหนือ 8 จังหวัด มีหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ 89 คน ภาคกลาง 9 จังหวัด มีหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ 69 คน ภาคใต้ 7 จังหวัด มีหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ 73 คน ภาคตะวันออก 5 จังหวัด มีหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ 36 คน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 10 จังหวัด มีหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ 143 คน รวมทั้งสิ้น 39 จังหวัด ได้หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 410 คน ดังปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จำแนกตาม
สถานที่ตั้งของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค/จังหวัด	จำนวนกลุ่มตัวอย่างหัวหน้าศูนย์บริการ การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ
<u>ภาคเหนือ</u>	
1. เชียงราย	6
2. กำแพงเพชร	9
3. นครสวรรค์	13
4. น่าน	13
5. สุโขทัย	9
6. ลำปาง	13
7. ลำพูน	7
8. อุตรดิตถ์	9
รวม	89
<u>ภาคกลาง</u>	
1. นครปฐม	7
2. เพชรบุรี	8
3. ราชบุรี	9
4. ลพบุรี	11
5. สระบุรี	12
6. สุพรรณบุรี	10
7. สมุทรสงคราม	10
8. ชัยนาท	6

ตาราง 1 (ต่อ)

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค/จังหวัด	จำนวนกลุ่มตัวอย่างหัวหน้าศูนย์บริการ การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ
9. สมุทรสาคร	3
รวม	69
ภาคใต้	
1. ตรัง	9
2. ชุมพร	8
3. พัทลุง	10
4. สงขลา	16
5. สุราษฎร์ธานี	19
6. พังงา	8
7. ภูเก็ต	3
รวม	73
ภาคตะวันออก	
1. ตราด	6
2. ฉะเชิงเทรา	11
3. ชลบุรี	10

ตาราง 1 (ต่อ)

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค/จังหวัด	จำนวนกลุ่มตัวอย่างหัวหน้าศูนย์บริการ การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ
4. นครนายก	4
5. สระแก้ว	5
รวม	36
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	
1. ขอนแก่น	20
2. ชัยภูมิ	15
3. มหาสารคาม	11
4. เลย	12
5. อุดรธานี	18
6. อุบลราชธานี	21
7. นครราชสีมา	25
8. หนองบัวลำภู	5
9. ยโสธร	9
10. อำนาจเจริญ	7
รวม	143
รวมทั้งสิ้น	410

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามสภาพปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัย สร้างแบบสอบถามหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดองค์กรและระบบบริหารศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร คุณลักษณะนักการศึกษานอกโรงเรียน บทบาทของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ เพื่อนำมาสังเคราะห์เป็นกรอบเนื้อหาของแบบสอบถาม

1.2 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดและการประเมินผล และวิธีการสร้างแบบสอบถามของลิเคอร์ท เพื่อนำมาเป็นโครงสร้างแบบสอบถาม ตามกรอบเนื้อหา และโครงสร้างเครื่องมือ

1.3 สร้างแบบสอบถาม ตามโครงสร้างแบบสอบถาม และกรอบเนื้อหาที่สังเคราะห์ไว้ตามข้อ 1.1 และ 1.2 ได้แบบสอบถามสภาพปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ประกอบด้วย 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส วุฒิการศึกษา การเป็นคนในท้องถิ่น ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียน สถานที่ตั้ง และและภาคภูมิศาสตร์ในการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) มีจำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม ปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดและบริหารการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการประสานงานการศึกษานอกโรงเรียน ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ของลิเคอร์ท (Likert Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีจำนวน 59 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษา
นอกโรงเรียนอำเภอในด้านอื่น ๆ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)
มีจำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 4 สอบถามความต้องการในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการ
การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

2. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

เมื่อผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานของ
หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเสร็จแล้ว ได้นำไปตรวจสอบคุณภาพ ตาม
ขั้นตอนดังนี้

2.1 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาในด้านความ
ถูกต้องในด้านเนื้อหา การใช้ภาษา ความชัดเจนของข้อความ กับผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ
คุณภาพเครื่องมือ

2.2 ทำการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือตามข้อเสนอแนะของประธาน และคณะ-
กรรมการควบคุมประกันคุณภาพ และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผลด้านบริหารของกรม
การศึกษานอกโรงเรียนแล้ว นำไปทดสอบกับหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งไม่
ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ในจังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ
และฉะเชิงเทรา แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) เป็นราย
ข้อและค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ดังนี้

2.2.1 หาค่าอำนาจจำแนกโดยทำการวิเคราะห์ค่าอำนาจของแบบ
สอบถามเป็นรายข้อโดยใช้ค่าอัตราส่วนที่ (T-ratio) (Ferguson. 1976 : 152) ที่ระดับ
ทางสถิติ .05 ได้ข้อที่มีอำนาจจำแนกดี 44 ข้อ ต้องปรับปรุง 15 ข้อ ดังนี้

1. ด้านที่ 1 ใช้ได้ 19 ข้อ ต้องปรับปรุง 3 ข้อ
2. ด้านที่ 2 ใช้ได้ 11 ข้อ ต้องปรับปรุง 1 ข้อ
3. ด้านที่ 3 ใช้ได้ 7 ข้อ ต้องปรับปรุง 7 ข้อ
4. ด้านที่ 4 ใช้ได้ 7 ข้อ ต้องปรับปรุง 4 ข้อ

2.2.2 หาค่าความเชื่อมั่นโดยทำการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบ
สอบถามทั้งฉบับโดยใช้ค่าประสิทธิภาพความเชื่อมั่นแบบอัลฟา (α - Reliability Coefficient)
ของครอนบาค (Cronbach. 1972 : 126) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.97

2.3 นำแบบสอบถามที่หาค่าความเชื่อมั่นแล้วไปใช้ในการรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 ขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร เพื่อขอความร่วมมือกรมการศึกษานอกโรงเรียน ให้ออกหนังสือแนะนำในการเก็บข้อมูล จากหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

3.2 ส่งแบบสอบถามให้แก่หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอตอบและส่งแบบสอบถาม ที่ตอบแล้วคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์ โดยผู้วิจัยได้สอดซองติดแสตมป์ และจำหน่ายซองถึงตัวผู้วิจัยไปพร้อมกับแบบสอบถามที่ส่งไปด้วยในคราวเดียวกัน ในช่วงเดือนมีนาคม-เมษายน 2538

3.3 เมื่อครบกำหนด 30 วัน ได้รับแบบสอบถามคืนมา 300 ฉบับ ซึ่งได้ติดตาม ทางถามแบบสอบถามจากหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ที่ไม่ส่งแบบสอบถาม มาอีก 1 ครั้ง โดยใช้เวลา 20 วัน และได้รับแบบสอบถามคืนอีก 27 ฉบับ รวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด 327 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 79.76 ของแบบสอบถามทั้งหมด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อวิเคราะห์ค่าทางสถิติ ชื่อ SPSS / PC+ (Statistical Package for the Social Sciences) ทำการวิเคราะห์ค่าสถิติต่าง ๆ เพื่อตอบปัญหาการวิจัยตามลำดับความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส วุฒิการศึกษา การเป็นคนในท้องถิ่น ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน การศึกษานอกโรงเรียน สถานที่ตั้งและภาคภูมิศาสตร์ในการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอ ทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

4.2 การศึกษาปัญหาของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ทั้ง 4 ด้าน ทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) แล้ว ประเมินระดับปัญหา โดยใช้เกณฑ์ประเมิน ดังนี้

- 1.00 - 1.49 หมายถึง เป็นปัญหาน้อยที่สุด
 1.50 - 2.49 หมายถึง เป็นปัญหาน้อย
 2.50 - 3.49 หมายถึง เป็นปัญหปานกลาง
 3.50 - 4.49 หมายถึง เป็นปัญหามาก
 4.50 - 5.00 หมายถึง เป็นปัญหามากที่สุด

4.3 การเปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการจัดและบริการการศึกษา
 นอกโรงเรียน ด้านการประสานงานการศึกษานอกโรงเรียน ด้านกระบวนการเรียนการสอน
 และด้านการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล จำแนกตามสถานภาพของหัวหน้าศูนย์บริการการ
 ศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ ทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์
 ความแปรปรวน (ANOVA) ใช้สถิติทดสอบ F-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ได้แก่

1.1 การตรวจสอบอำนาจจำแนกของข้อคำถาม ใช้สูตร (Forguson.

1976 : 152) ดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S^2}{n_H} + \frac{S^2}{n_L}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-distribution

$\bar{X}_H$, $\bar{X}_L$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ตามลำดับ

S^2 , S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ตามลำดับ

n_H , n_L แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

1.2 การตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตร

สัมประสิทธิ์ แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach. 1972 : 126) ดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด

n แทน จำนวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

S_i^2 แทน ค่าความแปรปรวนข้อสอบรายข้อ

S_t^2 แทน ค่าความแปรปรวนข้อสอบทั้งฉบับ

2. การวิเคราะห์ข้อมูล สภาพปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ได้แก่

2.1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน

2.1.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย ใช้สูตร (Ferguson. 1976 : 47) ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนชุดคะแนน

2.1.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

โดยใช้สูตร (Ferguson. 1981 : 68) ดังนี้

$$S = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ	S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัว ยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนชุดคะแนน

2.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยตัวแปร 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระ

ต่อกันโดยคำนวณจากสูตร (ลิวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 86)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1}{N_1} + \frac{S_2}{N_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
	X_1, X_2	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มที่ 2
	S_1, S_2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
	N_1, N_2	แทน	ขนาดของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

3. ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance) โดยคำนวณจากสูตร (ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 95)

$$F = \frac{MSA}{MSw}$$

F แทน ค่าการแจกแจงของ F

MSA แทน ค่าความแปรปรวน (Mean Square) ระหว่างกลุ่ม

MSw แทน ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

เมื่อผลการวิเคราะห์มีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยใช้การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี Studentized α -Statistic และ Newman Keuls Method (ประคอง กรรณสูตร, 2525 : 297)

$$q = \frac{\bar{T}_{largest} - \bar{T}_{smallest}}{\sqrt{MS_{error} / k}}$$

เมื่อ	q	แทน ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย
	$\bar{T}_{largest}$	แทน คะแนนเฉลี่ย Treatment ที่มากที่สุด
	$\bar{T}_{smallest}$	แทน คะแนนเฉลี่ย Treatment ที่น้อยที่สุด
	MS _{error}	แทน Mean Square ของความคลาดเคลื่อน
	k	แทน Harmonic Mean ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

$\bar{X}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย
S.D	หมายถึง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	หมายถึง	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
F	หมายถึง	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
df	หมายถึง	ขั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	หมายถึง	ผลบวกกำลังสองของค่าเบี่ยงเบนไปจากค่าเฉลี่ย (Sum of Squares)
MS	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยของกำลังสองของค่าเบี่ยงเบนไปจากค่าเฉลี่ย (Mean of Squares)
*	หมายถึง	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบความเรียงตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ส่วนตัวของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอ

ตอนที่ 2 การศึกษานโยบายในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอทั้ง 4 ด้าน

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบนโยบายในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอก
โรงเรียนอำเภอ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการ
การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

ตอนที่ 5 ความต้องการในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอ

รายละเอียดผลการวิเคราะห์ มีดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ
มีผลการวิเคราะห์ ดังปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จำแนก
ตามสถานภาพส่วนตัว

สถานภาพส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
<u>เพศ</u>		
ชาย	268	81.96
หญิง	59	18.04
รวม	327	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

สถานภาพส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
ต่ำกว่า 35 ปี	61	18.70
35 - 45 ปี	172	56.60
มากกว่า 45 ปีขึ้นไป	94	28.70
รวม	327	100.00
สถานภาพการสมรส		
โสด	47	14.37
สมรส	280	85.63
รวม	327	100.00
วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	255	77.98
สูงกว่าปริญญาตรี	72	22.02
รวม	327	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

สถานภาพส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
<u>การเป็นคนในท้องถิ่น</u>		
เป็นคนในท้องถิ่น	121	37.00
ไม่ใช่คนในท้องถิ่น	206	63.00
รวม	327	100.00
<u>ประสบการณ์งานการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียน</u>		
ประสบการณ์ไม่เกิน 3 ปี	17	5.20
ประสบการณ์ตั้งแต่ 3-10 ปี	67	20.49
ประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	243	74.31
รวม	327	100.00
<u>สถานที่ตั้งของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ</u>		
ตั้งอยู่ในเขตตัวเมือง	194	59.33
ตั้งอยู่นอกเขตตัวเมือง	133	40.67
รวม	327	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

สถานภาพส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
<u>ภาคภูมิศาสตร์ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน</u>		
ภาคกลาง	62	18.96
ภาคใต้	64	19.57
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	97	29.66
ภาคเหนือ	72	22.02
ภาคตะวันออก	32	9.79
รวม	327	100.00

จากตาราง 2 พบว่า หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ที่เป็นเพศชายมีจำนวน 268 คน และเพศหญิงมีจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 81.96 และ 18.04 ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า หัวหน้าศูนย์ฯ ที่อายุต่ำกว่า 35 ปี มีจำนวน 61 คน อายุ 35-45 ปี มีจำนวน 172 คน และอายุมากกว่า 45 ปีขึ้นไป มีจำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 18.70, 52.60 และ 28.70 ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามสถานภาพการสมรส พบว่า หัวหน้าศูนย์ฯ ที่เป็นโสดมีจำนวน 47 คน สมรสแล้วมีจำนวน 280 คน คิดเป็นร้อยละ 14.37 และ 85.63 ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า หัวหน้าศูนย์ฯ มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีจำนวน 213 คน และสูงกว่าปริญญาตรีมีจำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 77.98 และ 22.02 ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามการเป็นคนในท้องถิ่น พบว่า หัวหน้าศูนย์ฯ ที่เป็นคนในท้องถิ่น มีจำนวน 121 คน และไม่เป็นคนในท้องถิ่น มีจำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 37.00 และ 63.00 ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียน พบว่า หัวหน้าศูนย์ฯ ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่เกิน 3 ปี มีจำนวน 17 คน ตั้งแต่ 3-10 ปี มีจำนวน 67 คน และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีจำนวน 243 คน คิดเป็นร้อยละ 5.20, 20.49 และ 74.31 ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามสถานที่ตั้งของศูนย์บริการการศึกษา

นอกโรงเรียนอำเภอ พบว่า หัวหน้าศูนย์ฯ ที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอที่ตั้งอยู่ในเขตตัวเมืองมีจำนวน 194 คน ตั้งอยู่นอกเขตตัวเมืองมีจำนวน 133 คน
คิดเป็นร้อยละ 59.33 และ 40.67 ตามลำดับ และเมื่อจำแนกตามภาคปฏิบัติงานในศูนย์บริการ
การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ รวม 5 ภาคคือ ภาคกลาง มีจำนวน 62 คน ภาคใต้ มีจำนวน
64 คน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีจำนวน 97 คน ภาคเหนือ มีจำนวน 72 คน และภาค
ตะวันออก มีจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 18.96, 19.57, 29.66, 22.02 และ 9.79
ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

การศึกษานำมาใช้ในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ
มีผลการวิเคราะห์ ดังปรากฏในตาราง 3-7 ดังนี้

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการ
การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

ปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการ การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับของ ปัญหา
ด้านการจัดและการบริการการศึกษานอกโรงเรียน	2.74	0.74	ปานกลาง
ด้านการประสานงานการศึกษานอกโรงเรียน	2.52	0.84	ปานกลาง
ด้านกระบวนการเรียนการสอน	3.06	0.64	ปานกลาง
ด้านนิเทศติดตามและประเมินผล	2.87	0.67	ปานกลาง
รวม	2.79	0.63	ปานกลาง

จากตาราง 3 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.79$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีระดับของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.06 - \bar{X} = 2.52$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ด้านการจัดและการบริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D	ระดับของปัญหา
1. ความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน	2.30	1.17	น้อย
2. ความรู้ความเข้าใจในบทบาทของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ	2.41	1.23	น้อย
3. ความรู้เกี่ยวกับระเบียบการเงินและพัสดุ	3.17	1.08	ปานกลาง
4. ความเข้าใจด้านการวางแผน	2.55	1.02	ปานกลาง
5. การวางแผนในการปฏิบัติงานก่อนการปฏิบัติจริง	2.57	1.06	ปานกลาง
6. การวางแผนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน เพื่อจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน	2.67	1.01	ปานกลาง
7. การสำรวจข้อมูลพื้นฐานประกอบการวางแผน	2.68	0.97	ปานกลาง
8. ความเข้าใจระเบียบเบิกจ่ายงบประมาณ	2.98	1.03	ปานกลาง
9. การควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณ	2.70	1.05	ปานกลาง
10. การจัดทีมงานรับผิดชอบกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน	2.83	1.15	ปานกลาง
11. การใช้อาคารสถานที่ วิทยากรร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับอำเภอ ตำบลและหมู่บ้าน	2.93	1.18	ปานกลาง
12. การอำนวยความสะดวกให้แก่เครือข่ายการศึกษานอกโรงเรียนที่ร่วมจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน	2.65	1.07	ปานกลาง

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D	ระดับของ ปัญหา
13. ความต้องการที่จะ เพิ่มพูนความรู้ประสบการณ์และทักษะอาชีพอย่างหลากหลายของผู้รับบริการการศึกษานอกโรงเรียน	3.10	1.01	ปานกลาง
14. การกระตุ้นให้ประชาชนในท้องถิ่นเห็นความสำคัญของงานการศึกษานอกโรงเรียน	3.09	1.09	ปานกลาง
15. การจัดอบรมความรู้ต่าง ๆ ในรูปกลุ่มสนใจให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	2.74	1.04	ปานกลาง
16. การรับสมัครนักศึกษาในระดับต่าง ๆ ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ	2.64	1.19	ปานกลาง
17. การออกหลักฐานการจบการศึกษาหรือวุฒิบัตร	3.14	1.15	ปานกลาง
รวม	2.74	0.74	ปานกลาง

จากตาราง 4 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ด้านการจัดและการบริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง คือข้อความรู้เกี่ยวกับระเบียบการเงินและพัสดุ ($\bar{X} = 3.17$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับน้อย คือข้อความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ($\bar{X} = 2.30$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการ
การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ด้านการประสานงานการศึกษานอกโรงเรียน

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D	ระดับของ ปัญหา
1. ความรู้เกี่ยวกับมนุษย์สัมพันธ์	2.21	1.09	น้อย
2. การประสานงานกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เพื่อขอรับความช่วยเหลือในด้านวิชาการ การวางแผน และการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน	2.79	1.17	ปานกลาง
3. การสร้างเครือข่ายในระดับอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน	2.57	0.97	ปานกลาง
4. การประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในระดับ อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน เพื่อจัดกิจกรรมการศึกษานอก โรงเรียน	2.45	1.01	น้อย
5. การร่วมมือกับผู้นำท้องถิ่นแต่ละด้านในการจัดกิจกรรม การศึกษานอกโรงเรียน	2.44	1.10	น้อย
6. การกระตุ้นและสนับสนุนให้เครือข่ายการศึกษานอก โรงเรียนดำเนินงานร่วมกัน	2.76	0.90	ปานกลาง
7. ประชาสัมพันธ์กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน	2.50	1.13	ปานกลาง
8. ประสานงานกับอำเภอ เพื่อบรรจุวาระการประชุม เรื่องการจัดการศึกษานอกโรงเรียนทั้งสายสามัญและ สายอาชีพ	2.16	1.18	น้อย
9. การยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคลของเพื่อน ร่วมงานและกลุ่มเป้าหมาย	2.45	1.10	น้อย
10. การรับรู้กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของหน่วยงาน อื่นในระดับอำเภอ ตำบลและหมู่บ้าน	2.65	0.95	ปานกลาง

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อความ	X	S.D	ระดับของ ปัญหา
11. การใช้สื่อมวลชนมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์งาน การศึกษานอกโรงเรียน	2.64	0.98	ปานกลาง
รวม	2.52	0.84	ปานกลาง

จากตาราง 5 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์
บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในด้านการประสานงานการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวม
อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ใน
ระดับปานกลาง คือข้อการประสานกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เพื่อขอความช่วยเหลือ
ในด้านวิชาการ การวางแผน การจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ($\bar{X} = 2.79$) และข้อที่
มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับน้อย คือข้อประสานงานกับอำเภอเพื่อบรรจุวาระการประชุมเรื่องการ
จัดการศึกษานอกโรงเรียนทั้งสายสามัญและอาชีว ($\bar{X} = 2.16$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการ
การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ด้านกระบวนการเรียนการสอน

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D	ระดับของ ปัญหา
1. การมีเอกสาร หลักสูตรเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอก โรงเรียนทั้งสายสามัญ อาชีว และกลุ่มสนใจอย่าง เพียงพอ	3.71	1.06	มาก
2. การมีความรู้ ความสามารถและทักษะวิชาการที่รับ ผิดชอบของครูประจำกลุ่ม ครูอาสาสมัคร	3.11	0.94	มาก
3. ความสอดคล้องของหลักสูตรกับท้องถิ่น	3.03	0.88	ปานกลาง
4. ความสามารถพัฒนาวิชาการให้เหมาะสมกับความต้องการ ของท้องถิ่น	3.06	0.89	ปานกลาง
5. การพัฒนาเทคนิคการสอน การพบกลุ่ม	3.11	0.90	ปานกลาง
6. การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องและสนอง จุดมุ่งหมายของหลักสูตรแต่ละหลักสูตร	3.09	0.91	ปานกลาง
7. นักศึกษามีความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการเรียนและ โครงสร้างของหลักสูตรสายสามัญ	3.05	0.92	ปานกลาง
8. นักศึกษามีความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการเรียนและ โครงสร้างของหลักสูตรสายอาชีว	2.92	0.90	ปานกลาง
9. การจัดบรรยากาศให้เหมาะสมต่อการจัดการเรียน การสอน	2.72	0.95	ปานกลาง
10. การให้ผู้เรียนแต่ละหลักสูตรสามารถใช้แหล่งความรู้ใน ชุมชน เช่น ห้องสมุดประชาชนอำเภอ ที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	2.90	1.01	ปานกลาง

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D	ระดับของ ปัญหา
11. การนำผลการวิเคราะห์ วิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา นอกโรงเรียนมาใช้ในการปฏิบัติงาน	2.96	0.91	ปานกลาง
รวม	3.06	0.64	ปานกลาง

จากตาราง 6 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในด้านกระบวนการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือข้อการมีเอกสาร หลักสูตรเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียนทั้งสายสามัญ อาชีวะและกลุ่มสนใจอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 3.71$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง คือข้อการจัดบรรยากาศให้เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 2.72$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการ
การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ด้านนิเทศติดตามและประเมินผล

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D	ระดับของ ปัญหา
1. การมีความรู้ด้านนิเทศ ติดตามและประเมินผลงานการ ศึกษานอกโรงเรียน	2.65	1.03	ปานกลาง
2. การให้องค์กรท้องถิ่นมีโอกาสนิเทศงานการศึกษานอก โรงเรียนที่จัดขึ้นทุกกิจกรรม	3.10	0.97	ปานกลาง
3. การจัดระบบสถิติข้อมูล เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการนิเทศ	2.90	0.86	ปานกลาง
4. ประชาชนมีส่วนร่วมในการนิเทศงานการศึกษานอก โรงเรียน	3.05	0.94	ปานกลาง
5. การให้ครูประจำกลุ่ม ครูอาสาสมัคร รับผิดชอบงาน นิเทศติดตามผลและรายงานผลต่อการดำเนินงานใน พื้นที่รับผิดชอบทุกกิจกรรม	2.79	1.01	ปานกลาง
6. การดำเนินการใช้เทคนิคและวิธีการต่าง ๆ เช่น การ ใช้แผนกำกับงาน (Gant-chart) ในการติดตาม โครงการและกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน	2.79	0.87	ปานกลาง
7. การมีแหล่งความรู้ ค้นคว้า เทคนิคการนิเทศการแนะ แนวติดตามและประเมินผลอย่างเพียงพอ	3.19	0.93	ปานกลาง
8. การติดตามความก้าวหน้าของกลุ่มเป้าหมายในการจัด กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน	2.98	0.92	ปานกลาง
9. การนิเทศติดตามและประเมินผลของศูนย์บริการการ ศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ มีการกำหนดระบบงานและ ผู้รับผิดชอบไว้ชัดเจน	2.80	1.00	ปานกลาง
10. การบันทึกรายงานผลเกี่ยวกับสิ่งที่ให้บริการไปแล้ว	2.68	0.91	ปานกลาง

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D	ระดับของ ปัญหา
11. มีการนิเทศ ติดตามและประเมินผลเพื่อนำข้อมูลมาใช้ ในการปรับปรุงงานที่ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง	2.72	0.97	ปานกลาง
รวม	3.06	0.64	ปานกลาง

จากตาราง 7 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์
บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในด้านนิเทศติดตาม และประเมินผล โดยรวมอยู่ใน
ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับ
ปานกลาง คือข้อการมีแหล่งความรู้ คิดว่า เทคนิคการนิเทศ การแนะแนวติดตาม และประเมิน
ผลอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 3.19$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง คือข้อ การมี
ความรู้ด้านการนิเทศติดตามและประเมินผลงานการศึกษานอกโรงเรียน ($\bar{X} = 2.65$)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอ

การเปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอ มีผลการวิเคราะห์ ดังปรากฏในตาราง 8-18 ดังนี้

ตาราง 8 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการปฏิบัติงานของ
หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จำแนกตามเพศ

ปัญหาในการปฏิบัติงาน	เพศชาย		เพศหญิง		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการจัดและบริหารการศึกษานอกโรงเรียน	46.92	12.81	45.51	11.73	0.82
2. ด้านการประสานงานการศึกษานอกโรงเรียน	28.03	9.27	26.20	9.04	1.39
3. ด้านกระบวนการเรียนการสอน	33.69	7.06	33.36	6.90	0.33
4. ด้านการนิเทศติดตามและประเมินผล	32.00	7.41	29.93	7.32	1.94
รวม	35.16	8.19	33.75	8.37	1.16

จากตาราง 8 พบว่า หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่มีเพศต่างกัน
มีปัญหาในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
พบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการปฏิบัติงานของ
หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จำแนกตามสถานภาพการสมรส

ปัญหาในการปฏิบัติงาน	โสด		สมรส		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการจัดและบริหารการศึกษานอกโรงเรียน	46.64	11.86	46.67	12.76	0.01
2. ด้านการประสานงานการศึกษานอกโรงเรียน	28.13	8.30	27.61	9.40	0.38
3. ด้านกระบวนการเรียนการสอน	34.37	6.73	33.50	7.16	0.86
4. ด้านการนิเทศติดตามและประเมินผล	31.71	6.84	31.60	7.52	0.10
รวม	35.21	8.04	34.850	8.26	0.09

จากตาราง 9 พบว่า หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่มีสถานภาพการสมรสต่างกันมีปัญหาในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการปฏิบัติงานของ
หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ปัญหาในการปฏิบัติงาน	ปริญญาดรี		สูงกว่าปริญญาดรี		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการจัดและบริการการศึกษานอกโรงเรียน	47.13	12.81	45.02	11.81	1.30
2. ด้านการประสานงานการศึกษานอกโรงเรียน	27.87	9.32	27.04	8.98	0.68
3. ด้านกระบวนการเรียนการสอน	33.50	7.13	34.09	6.63	0.64
4. ด้านการนิเทศติดตามและประเมินผล	31.69	7.46	31.39	7.35	0.30
รวม	35.05	8.39	34.39	7.66	0.90

จากตาราง 10 พบว่า หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่มีวุฒิการศึกษา
ต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็น
รายด้านพบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการปฏิบัติงานของ
หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จำแนกตามการเป็นคนในท้องถิ่น

ปัญหาในการปฏิบัติงาน	เป็นคนในท้องถิ่น		ไม่ใช่คนในท้องถิ่น		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการจัดและบริการการศึกษานอกโรงเรียน	45.95	14.19	47.08	11.60	0.74
2. ด้านการประสานงานการศึกษานอกโรงเรียน	27.19	10.05	27.98	8.74	0.71
3. ด้านกระบวนการเรียนการสอน	33.30	7.87	33.83	6.49	0.62
4. ด้านการนิเทศติดตามและประเมินผล	31.13	8.27	31.92	6.86	0.88
รวม	34.39	8.11	35.20	8.28	0.98

จากตาราง 11 พบว่า หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่เป็นคนในท้องถิ่นต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการปฏิบัติงานของ
หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จำแนกตามสถานที่ตั้งของศูนย์บริการการศึกษา
นอกโรงเรียนอำเภอ

ปัญหาในการปฏิบัติงาน	ในเขต อ. เมือง		นอกเขต อ. เมือง		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการจัดและบริการการศึกษานอกโรงเรียน	45.87	12.57	47.85	12.64	1.38
2. ด้านการประสานงานการศึกษานอกโรงเรียน	27.35	9.38	28.20	9.04	0.82
3. ด้านกระบวนการเรียนการสอน	33.31	7.07	34.08	6.96	0.97
4. ด้านการนิเทศติดตามและประเมินผล	31.27	7.24	32.15	7.69	1.03
รวม	34.45	8.00	35.57	8.54	1.72

จากตาราง 12 พบว่า หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่มีสถานที่ตั้ง
ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัย
สำคัญทางสถิติ

ตาราง 13 วิเคราะห์ความแปรปรวนเนื้อหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษา
นอกโรงเรียนอำเภอ จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS.	MS.	F
<u>ด้านการจัดและบริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ</u>				
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	94.29	47.14	.29
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	317	50675.26	159.86	
รวม	319	50769.56		
<u>ด้านการประสานงานการศึกษานอกโรงเรียน</u>				
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	5.28	2.64	.03
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	317	27225.10	85.88	
รวม	319	27230.37		
<u>ด้านกระบวนการเรียนการสอน</u>				
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	96.84	48.42	.98
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	316	15589.51	49.33	
รวม	318	15686.35		

ตาราง 13 (ต่อ)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS.	MS.	F
<u>ด้านการนิเทศติดตามและประเมินผล</u>				
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	336.78	168.39	3.10*
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	316	17180.08	54.37	
รวม	318	17180.08		
<u>รวมทุกด้าน</u>				
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	1884.67	942.34	.95
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	297	294927.05	993.02	
รวม	299	296811.72		

จากตาราง 13 พบว่า หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่มีอายุต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงได้ทำการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย เป็นรายคู่ตามวิธีของ Newman Keuls ดังแสดงในตาราง 14

ตาราง 14 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผล จำแนกตามอายุ

อายุ	$\bar{X}$	อายุ		
		อายุ 35-45 ปี	อายุต่ำกว่า 35 ปี	อายุมากกว่า 45 ปีขึ้นไป
		30.80	31.44	33.17
อายุ 35-45 ปี	30.80	-		
อายุต่ำกว่า 35 ปี	31.44	0.64	-	
อายุมากกว่า 45 ปีขึ้นไป	33.17	2.37*	1.73	-

จากตาราง 14 พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ที่มีอายุ 35-45 ปี และอายุมากกว่า 45 ปีขึ้นไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 15 วิเคราะห์ความแปรปรวนเนื้อหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษา
นอกโรงเรียนอำเภอ จำแนกตามประสบการณ์

แหล่งความแปรปรวน	df	SS.	MS.	F
<u>ด้านการจัดและบริหารการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ</u>				
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	1575.03	787.52	5.08*
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	317	49194.52	155.19	
รวม	319	50769.75		
<u>ด้านการประสานงานการศึกษานอกโรงเรียน</u>				
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	356.37	178.19	2.10
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	317	27225.10	85.88	
รวม	319	27230.37		
<u>ด้านกระบวนการเรียนการสอน</u>				
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	6.71	3.36	.07
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	316	15679.64	49.62	
รวม	318	15686.35		

ตาราง 15 (ต่อ)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS.	MS.	F
<u>ด้านการนิเทศติดตามและประเมินผล</u>				
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	171.84	85.92	1.57
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	316	17345.02	54.89	
รวม	318	17516.86		
<u>รวมทุกด้าน</u>				
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	5123.03	2561.51	2.61
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	297	291688.70	982.12	
รวม	299	296811.73		

จากตาราง 15 พบว่า หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่มีประสบการณ์ต่างกันมีนัยหาในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดและบริการการศึกษานอกโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงได้ทำการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ตามวิธีของ Newman Keuls ดังแสดงในตาราง 16

ตาราง 16 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในด้านการประสานงานการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์

ประสบการณ์	$\bar{X}$	อายุ		
		ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	3-10 ปี	ไม่เกิน 3 ปี
		45.66	48.11	55.06
ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	45.66	-		
3-10 ปี	48.11	2.45	-	
ไม่เกิน 3 ปี	55.06	9.40*	6.95*	-

จากตาราง 16 พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ที่มีประสบการณ์ ตั้งแต่ 3-10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป แตกต่างจากหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ที่มีประสบการณ์ไม่เกิน 3 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 17 วิเคราะห์ความแปรปรวนปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จำแนกตามภาคภูมิศาสตร์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS.	MS.	F
<u>ด้านการจัดและบริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ</u>				
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	4	1735.87	433.97	2.79*
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	315	49033.68	155.66	
รวม	319	50769.55		
<u>ด้านการประสานงานการศึกษานอกโรงเรียน</u>				
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	4	605.58	151.39	1.79
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	315	26624.79	84.52	
รวม	319	27230.37		
<u>ด้านกระบวนการเรียนการสอน</u>				
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	4	232.13	58.03	1.18
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	314	15454.23	49.22	
รวม	318	15686.35		

ตาราง 17 (ต่อ)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS.	MS.	F
<u>ด้านการนิเทศติดตามและประเมินผล</u>				
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	4	9063.62	2265.90	2.32
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	295	287748.10	975.42	
รวม	299	296811.72		
<u>รวมทุกด้าน</u>				
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	4	9063.62	2265.90	2.32
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	295	287748.10	975.42	
รวม	299	296811.73		

จากตาราง 17 พบว่า หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ มีปัญหาในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการจัดและบริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงได้ทำการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ตามวิธีของ Newman Keuls ดังแสดงในตาราง 18

ตาราง 18 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอในด้านการจัดและบริการการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามภาคภูมิศาสตร์การ
ศึกษานอกโรงเรียน

ภาคภูมิศาสตร์ในการปฏิบัติงาน การศึกษานอกโรงเรียน		ภาค				
		กลาง	ใต้	ตะวันออก เฉียงเหนือ	เหนือ 44.	ตะวันออก
	$\bar{X}$	45.08	45.55	50.21	44.58	46.03
ภาคกลาง	45.08	-				
ภาคใต้	45.55	0.47	-			
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	50.21	5.13	4.66	-		
ภาคเหนือ	44.58	0.50	0.97	5.63	-	
ภาคตะวันออก	46.03	0.95*	0.48	4.18	1.45	-

จากตาราง 18 พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอก
โรงเรียนอำเภอ ภาคตะวันออก และภาคกลางแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ส่วนในภาคอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษา
นอกโรงเรียนอำเภอ

ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษา
นอกโรงเรียนอำเภอ มีผลการวิเคราะห์ ดังปรากฏในตาราง 19 ดังนี้

ตาราง 19 จำนวนและร้อยละความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้า
ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

ปัญหา	ความถี่ (N = 327)	ร้อยละ
1. ขาดยานพาหนะในการดำเนินงาน	268	82.00
2. ขาดบุคลากรในการปฏิบัติงาน	252	77.10
3. ขาดงบประมาณในการดำเนินงาน	238	72.80
4. ขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่	150	45.90
5. ความไม่สะดวกของเส้นทางคมนาคมในการเดินทางไป ปฏิบัติงาน	149	45.60
6. ขาดการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการปฏิบัติงาน	116	35.5
7. สถานที่ตั้งของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ไม่เหมาะสม	96	29.40
	61	18.70
8. ขาดการยอมรับจากหน่วยงานอื่น ๆ ในระดับอำเภอต่อ หัวหน้าศูนย์	61	18.70
9. มีปัญหาในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่น	30	9.2

จากตาราง 19 พบว่า ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของ
หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนตามลำดับ ข้อที่เป็นปัญหามากที่สุดคือ ยานพาหนะใน
การดำเนินงาน และรองลงมาคือ ขาดบุคลากรในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 5 ความต้องการในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

ความต้องการในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ
มีผลการวิเคราะห์ ดังปรากฏในตาราง 20 ดังนี้

ตาราง 20 จำนวนและร้อยละของความต้องการในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการ
ศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ (N = 327)

ความต้องการในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการ การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ	ความถี่	ร้อยละ
1. บุคลากรในการปฏิบัติตามโครงสร้าง	295	90.21
2. ยานพาหนะในการดำเนินงาน	176	53.82
3. งบประมาณในการดำเนินงาน	120	36.70
4. เครื่องอัดสำเนาและเครื่องถ่ายเอกสาร	80	24.46
5. เครื่องคอมพิวเตอร์	75	22.94
6. อาคารสำนักงานของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน	35	10.75
7. วิทยุและกำลังเงินในการดำเนินงาน	35	10.70
8. การอบรมเกี่ยวกับระเบียบที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน	31	9.48
9. แบบเรียนของนักศึกษาและคู่มือครู	30	9.17
10. อำนาจในการตัดสินใจในการดำเนินงาน	25	7.65
11. ระเบียบในเรื่องการเงินพัสดุ และที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน	30	9.17
12. เครื่องมือสื่อสาร	22	6.73
13. ครุภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ตู้เหล็ก	17	5.20
14. เครื่องมือ และวัสดุต่าง ๆ ที่ใช้ในการสอนวิชาชีพ	16	4.89
15. เครื่องฉายข้ามศีรษะและเครื่องฉายภาพนิ่ง	10	3.06

จากตาราง 20 พบว่า ความต้องการในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษา
นอกโรงเรียนอำเภอ ข้อที่มีความต้องการมากที่สุดคือ ความต้องการบุคลากรในการปฏิบัติงานตาม
โครงสร้าง คิดเป็นร้อยละ 90.21 รองลงมาคือยานพาหนะในการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ
53.82

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในด้านการจัดและบริหารการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการประสานงานการศึกษานอกโรงเรียน ด้านกระบวนการเรียนการสอน และด้านการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอทั้ง 4 ด้าน ตามตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพการสมรส วุฒิการศึกษา การเป็นคนจนท้องถิ่น ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียน สถานที่ตั้งของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ และภาคภูมิศาสตร์ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอทั่วประเทศ มีจำนวน 789 ศูนย์ จำนวน 789 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 410 ศูนย์ ใน 39 จังหวัด แบ่งเป็น 5 ภาคการศึกษานอกโรงเรียน คือ

ภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดเชียงราย กำแพงเพชร นครสวรรค์ น่าน สุโขทัย ลำปาง ลำพูน และอุตรดิตถ์

ภาคกลาง ได้แก่ จังหวัดนครปฐม เพชรบุรี ราชบุรี ลพบุรี สระบุรี สุพรรณบุรี ชัยนาท สมุทรสงคราม และสมุทรสาคร

ภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดตรัง ชุมพร พัทลุง สงขลา สุราษฎร์ธานี พังงา และภูเก็ต

ภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดตราด ฉะเชิงเทรา ชลบุรี นครนายก และสระแก้ว

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น ชัยภูมิ มหาสารคาม เลย อุดรธานี
อุบลราชธานี นครราชสีมา หนองบัวลำภู ขุขันธ์ และอำนาจเจริญ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามสภาพปัญหาในการปฏิบัติงาน
ของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองสำหรับที่ใช้ถาม
ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงาน ของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ
ด้านการจัดและบริหารการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการประสานงานการศึกษานอกโรงเรียน
ด้านกระบวนการเรียนการสอน และด้านนิเทศ ติดตามและประเมินผล จำนวน 59 ข้อ มีลักษณะ
เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และขอความอนุเคราะห์ หัวหน้าศูนย์บริการ
การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จำนวน 410 ศูนย์ ำเนินการตอบแบบสอบถามปัญหาในการปฏิบัติงาน
ของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือน
มีนาคม-เมษายน 2538 และได้รับการสอบถามกลับคืนมา จำนวน 327 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ
79.76 ของแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ และ
ค่าร้อยละ
2. สภาพปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ
โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และประเมินค่าระดับปัญหา

3. เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอ ทำการวิเคราะห์ โดยใช้สถิติทดสอบทีและสถิติทดสอบเอฟ ((t-test Statistic และ F-test Statistic) และทดสอบค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ Newman - Kuels

4. ความคิดเห็นเพิ่มเติมปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ

5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกเรียนอำเภอ วิเคราะห์เนื้อหาสรุปเป็นประเด็นสำคัญ แล้วหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างมีทั้งหมด 327 คน คิดเป็นร้อยละ 79.76 จำแนกเป็นเพศชาย 228 คน เพศหญิง 59 คน คิดเป็นร้อยละ 81.96 และ 18.04 ตามลำดับ มีอายุต่ำกว่า 35 ปี 61 คน อายุ 35-45 ปี 172 คน อายุมากกว่า 45 ปีขึ้นไป จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 18.70, 52.60 และ 28.70 ตามลำดับ สถานภาพเป็นโสด จำนวน 47 คน สมรสแล้ว จำนวน 280 คน คิดเป็นร้อยละ 14.37 และ 85.63 ตามลำดับ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 213 คน สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 77.98 และ 22.02 ตามลำดับ การเป็นคนในท้องถิ่น จำนวน 121 คน ไม่เป็นคนในท้องถิ่น จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 37.00 และ 63.00 ตามลำดับ มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่เกิน 3 ปี จำนวน 17 คน ตั้งแต่ 3-10 ปี จำนวน 67 คน มากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 243 คน คิดเป็นร้อยละ 5.20, 20.49 และ 74.37 ตามลำดับ การปฏิบัติงานในเขตตัวเมือง จำนวน 194 คน นอกเขตตัวเมือง จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 59.33 และ 40.69 ตามลำดับ มีภาคปฏิบัติงานในภาคกลาง จำนวน 62 คน ภาคใต้ จำนวน 64 คน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 97 คน ภาคเหนือ จำนวน 72 คน ภาคตะวันออก จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 18.93, 19.57, 29.66, 22.02 และ 9.79 ตามลำดับ

2. ปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ
 หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ประสพปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการจัดและ
 บริการการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการประสานงานการศึกษานอกโรงเรียน ด้านกระบวนการ
 เรียนการสอน และด้านการนิเทศติดตามและประเมินผล โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง
 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดและการบริการการศึกษานอกโรงเรียน มีค่า
 เฉลี่ยสูงสุดคือ ความรู้เกี่ยวกับระเบียบการเงินและพัสดุ ($\bar{X} = 3.17$) ด้านประสานงานการ
 ศึกษานอกโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การประสานงานกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
 เพื่อขอรับความช่วยเหลือในด้านวิชาการ การวางแผน และการจัดกิจกรรมการศึกษานอก
 โรงเรียน ($\bar{X} = 2.79$) ด้านกระบวนการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การมีเอกสาร
 หลักสูตรเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียนทั้งสายสามัญ อาชีว และกลุ่มสนใจ อย่าง
 เพียงพอ ($\bar{X} = 3.71$) ด้านการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมี
 แหล่งความรู้ ค้นคว้า เทคนิคการนิเทศ การแนะแนว ติดตามและประเมินผลอย่างเพียงพอ
 ($\bar{X} = 3.19$)

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการ
ศึกษานอกโรงเรียนทั้งสี่ด้าน หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ตามสมมุติฐาน
 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

3.1 หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนที่มีเพศแตกต่างกัน ประสพปัญหา
 ในการปฏิบัติงานสี่ด้าน คือ ด้านการจัดและการบริการการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการประสาน
 งานการศึกษานอกโรงเรียน ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านการนิเทศ ติดตามและประเมิน
 ผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนที่มีอายุแตกต่างกัน ประสพปัญหา
 ในการปฏิบัติงาน ด้านการจัดและบริการการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการประสานงานการศึกษ
 นอกโรงเรียน ด้านกระบวนการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน
 ประสพปัญหาในการปฏิบัติงาน 4 ด้าน คือ ด้านการจัดและการบริการการศึกษานอกโรงเรียน
 ด้านการประสานงานการศึกษานอกโรงเรียน ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านการนิเทศ
 ติดตามและประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน ประสบปัญหาในการปฏิบัติงาน 4 ด้าน คือ ด้านการจัดและบริการการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการประสานงานการศึกษานอกโรงเรียน ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน ที่อยู่ในพื้นที่ต่างกันประสบปัญหาในการปฏิบัติงาน 4 ด้าน คือ ด้านการจัดและบริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ด้านการประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านนิเทศ ติดตาม และประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.6 หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีสถานที่ตั้งของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน ต่างกันประสบปัญหาในการปฏิบัติงาน 4 ด้าน คือ ด้านการจัดและบริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านนิเทศ ติดตาม และประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.7 หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์ต่างกัน ประสบปัญหาในการปฏิบัติงาน 4 ด้าน คือ ด้านการจัดและบริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ด้านการประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านนิเทศ ติดตาม และประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.8 หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนที่มีภาคภูมิศาสตร์การศึกษานอกโรงเรียนต่างกัน ประสบปัญหาในการปฏิบัติงาน ด้านการประสานงานการศึกษานอกโรงเรียน ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอมีปัญหาเกี่ยวกับยานพาหนะในการดำเนินงาน บุคลากรในการปฏิบัติงาน และงบประมาณในการดำเนินงาน

5. ความต้องการในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอมีความต้องการบุคลากรในการปฏิบัติงานตามโครงสร้าง ยานพาหนะในการดำเนินงานและงบประมาณในการดำเนินงาน

การอภิปรายผล

1. การศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน

อำเภอ มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

1.1 ปัญหาในการปฏิบัติงาน ผลจากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในด้านต่าง ๆ เมื่อพิจารณาจัดลำดับปัญหาในการปฏิบัติงานทั้ง 4 ด้าน คือด้านการจัดและบริหารการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการประสานงานการศึกษานอกโรงเรียน ด้านกระบวนการเรียนการสอน และด้านการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล พบว่า มีปัญหาด้านกระบวนการเรียนการสอน มากเป็นอันดับที่หนึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.06 อยู่ในระดับปานกลาง และมีปัญหาในการดำเนินนิเทศติดตาม และประเมินผล และด้านการจัดและการบริหารการศึกษานอกโรงเรียน และด้านการประสานงานการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.87, 2.74 และ 2.52 ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเป็นสถานศึกษา ซึ่งกรมการศึกษานอกโรงเรียน เพิ่งจัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2536 บุคลากรของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนไม่เพียงพอกับปริมาณงานที่จะต้องปฏิบัติรวมทั้งโครงสร้างระบบบริหารของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอไม่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ แพรศักดิ์ กุลจินต์ (2525 : 88) เกี่ยวกับงานบริหารการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด พบว่า ปัญหาสำคัญในการบริหารงานบุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด คือ บุคลากรน้อยไม่เพียงพอขาดความรู้และประสบการณ์ ขาดการให้กำลังใจและความเห็นอกเห็นใจ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของไพโรจน์ วรพวงส์ (2536 : 36) เกี่ยวกับความอึดอัดใจในการบริหารของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด พบว่า บุคลากรบางตำแหน่ง (งานพัสดุ บัญชี การเงิน) มีความรู้ความสามารถไม่ตรงกับลักษณะของงานซึ่งเป็นประเด็นสำคัญประการหนึ่ง ที่ก่อให้เกิดความอึดอัดใจแก่ผู้บริหาร และเป็นที่ยอมรับว่า กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ส่วนใหญ่จะต้องมีการประสานงานและขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน เพื่อทำงานและโครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้ โดยเฉพาะการปฏิบัติงานในพื้นที่เป้าหมายที่เป็นชนบท และจากการศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานเป็นรายด้าน พบว่า

1.1.1 ปัญหาในการจัดและบริการการศึกษานอกโรงเรียน จากการศึกษา พบว่า หัวข้อศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอมีปัญหาในอวปฏิบัติงานด้านนี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความรู้เกี่ยวกับระเบียบการเงินและพัสดุ อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรที่ไปปฏิบัติงานเป็นหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอนั้นได้เกลี้ยจากข้าราชการในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และจากส่วนกลาง ความเข้าใจในระเบียบการเงินและพัสดุนั้นยังไม่ชัดเจน เนื่องจากการปฏิบัติงานของศูนย์ฯ จังหวัดและส่วนกลางของกรม มีงานลักษณะเฉพาะหัวหน้าศูนย์บางท่านก็ไม่ได้ปฏิบัติงานด้านการเงินและพัสดุ ประกอบกับนโยบายเร่งด่วนของกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่จะเกลี้ยคนไปปฏิบัติงาน ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวันทนีย์ เทียนทำนูล (2537 : 152) เกี่ยวกับการศึกษาการบริหารพัสดุตามทัศนะของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่พัสดุของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด พบว่า ปัญหาที่มีความถี่สูงสุดในแต่ละด้านในการบริหารพัสดุของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่พัสดุของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด คือ ด้านการจัดหางบประมาณไม่เพียงพอ ด้านการบำรุงรักษา ด้านการจำหน่าย ไม่มีการประสานงานให้เจ้าหน้าที่ที่ทราบเมื่อมีครุภัณฑ์ชำรุดควรจำหน่าย

1.1.2 ปัญหาในการประสานงานการศึกษานอกโรงเรียน จากการศึกษาพบว่า หัวข้อศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ มีปัญหาในการปฏิบัติงานด้านนี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การประสานงานกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เพื่อขอรับความช่วยเหลือในด้านวิชาการ การวางแผน และการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ส่วนใหญ่จำเป็นต้องไปปฏิบัติงานศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนในแต่ละอำเภอของจังหวัดนั้น ดังนั้นบุคลากรของจังหวัดจึงมีจำกัด ประกอบกับนโยบายของกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่กำหนดให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเป็นผู้ให้คำแนะนำสนับสนุน ในทางวิชาการแก่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ซึ่งเป็นบทบาทหนึ่งของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ดังนั้นการปฏิบัติตามบทบาทนี้ยังไม่คล่องตัว ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของนิติยา สวัสดิราชฤทธิ์ (2532 : 130) เกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของผู้ประสานงานการศึกษานอกเรียนระดับอำเภอ พบว่า ผู้บังคับบัญชาให้การดูแลเอาใจใส่เป็นกันเอง ทั้งในหน้าที่ราชการและส่วนตัวและผู้บังคับบัญชารู้และเข้าใจปัญหาการปฏิบัติงานที่ประสบอยู่และพร้อมที่จะให้การช่วยเหลือมีความพึงพอใจค่อนข้างน้อย

1.1.3 ปัญหาในด้านกระบวนการเรียนการสอน จากการศึกษา พบว่า หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอมีปัญหาด้านการปฏิบัติงานด้านนี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีเอกสาร หลักสูตรเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียนทั้งสายสามัญ อาชีว และกลุ่มสนใจอย่างเพียงพอ และการมีความรู้ ความสามารถและทักษะวิชาการที่รับผิดชอบของครูประจำกลุ่ม ครูอาสาสมัคร อาจจะเป็นเพราะว่า ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเป็นสถานศึกษาซึ่งกรมการศึกษานอกโรงเรียนเพิ่มประกาศจัดตั้งความพร้อมในเรื่องเอกสาร หลักสูตร ที่เกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียน มีขาดแคลน ประกอบกับสถานที่ตั้งของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ มีความแตกต่างในลักษณะพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายตลอดจนมีสภาพของท้องถิ่นที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของไพโรจน์ วรพวงค์ (2536 : 53) เกี่ยวกับความ อึดอัดงานการบริหารงานของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด พบว่า ผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดส่วนมาก (ร้อยละ 64) ให้ความเห็นว่ามีปัญหาอึดอัดกับการที่สื่อการเรียนการสอนไม่สามารถบริการกลุ่มเป้าหมาย และบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน ให้ได้ตามเป้าประสงค์

1.1.4 ปัญหาด้านการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล จากการศึกษา พบว่า หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ มีปัญหาด้านนี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีแหล่งความรู้ ค้นคว้า เทคนิคการนิเทศ การแนะแนว ติดตามและประเมินผล อาจเป็นเพราะว่า กรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้ประกาศจัดตั้งให้ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเป็นสถานศึกษาได้เพียง 2 ปีเท่านั้น การมีแหล่งความรู้ในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล ยังไม่เพียงพอประกอบภารกิจของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่มีมากขึ้น บุคลากรที่มีอย่างจำกัด

2. การศึกษาเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษา
นอกโรงเรียนอำเภอ มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่เป็นชายและหญิง พบว่า มีปัญหาการปฏิบัติงานทั้งสี่ด้าน แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจจะเป็นเพราะว่า ในสังคมปัจจุบันยอมรับสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของเพศชายและหญิงเท่าเทียมกัน มีสิทธิเสรีภาพทางสังคมเท่าเทียมกันมากขึ้น จึงเป็นสาเหตุทำให้หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษา

นอกโรงเรียนอำเภอ ที่มีเพศต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันและใกล้เคียงกันสอดคล้องกับผลการวิจัยของทรงเดช โคตรสิน (2532 : 81-82) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า บุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ที่มีเพศต่างกัน ประสบปัญหาในการปฏิบัติงานทั้งสามด้าน คือด้านบริหารทั่วไป ด้านการประสานงาน และปฏิบัติงาน และด้านวิชาการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 การเปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษา
นอกโรงเรียนอำเภอที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน พบว่า มีปัญหาในการปฏิบัติงานทั้งสี่ด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอนั้น จะต้องผ่านการอบรมตามที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนดไว้ ซึ่งเนื้อหาสาระของการอบรมดังกล่าวจะเป็นการให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ประกอบกับสภาพของสังคมไทยในปัจจุบันการปฏิบัติงานส่วนใหญ่จะหลีกเลี่ยงเท่าเทียมกัน โดยไม่กำหนดว่าจะต้องมีสถานภาพเช่นใด ทั้งนี้ เพียงแต่หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ มีความพร้อมมีความรู้ทักษะในการปฏิบัติงานเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน จึงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทุกด้าน และสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของสุกิจ ประกอบผล (2532 : 123-126) ที่ได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครสอนการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดร้อยเอ็ด และพบว่า ครูอาสาสมัครสอนการศึกษานอกโรงเรียนที่มีสถานภาพสมรสต่างกันประสบปัญหาในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อเช่นกัน

2.3 การเปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษา
นอกโรงเรียนอำเภอที่มีวุฒิการศึกษา พบว่า มีปัญหาในการปฏิบัติงานทั้งสี่ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้ง อาจจะเป็นเพราะว่า หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอได้มีโอกาสรับผิดชอบและปฏิบัติงานที่คล้ายคลึงกันและเหมือนกัน ในการปฏิบัติงานที่อยู่ในสภาพแวดล้อมร่วมกันอย่างใกล้ชิด การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการปฏิบัติงานระหว่างกัน จึงน่าจะเป็นสาเหตุที่ทำให้มีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกันแม้ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ประกอบกับหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

ส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี นับว่ามีพื้นฐานความรู้สอดคล้องกับระดับความรู้ขั้นพื้นฐานตามเกณฑ์มาตรฐาน จึงเป็นผู้มีความรู้ ทักษะคติ ในเรื่องต่าง ๆ อย่างกว้างขวางสามารถที่จะทำความเข้าใจกับสภาพแวดล้อมได้เป็นอย่างดี ตัวแปรที่เกี่ยวกับวุฒิทางการศึกษาจึงไม่ส่งผลให้มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จุริรัตน์ ชาทิมนตรี (2528 : 67-68) ได้วิจัยปัญหาเกี่ยวกับสมรรถภาพบุคลากรของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน พบว่า หัวหน้าฝ่ายที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อปัญหาทั้งสามด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับการค้นพบของ ถวิล สอนสนาม (2532 : 80) ที่เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการศูนย์กับผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์ที่มีความต้องการในการพัฒนาทักษะการบริหาร โดยจำแนกกลุ่มศึกษาเปรียบเทียบตามวุฒิทางการศึกษา ปรากฏว่า ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีความเห็นต่อปรากฏการณ์ที่ค้นพบดังกล่าว สอดคล้องกับทฤษฎีการบริหารของ โรเบิร์ต แอล แคทซ์ (Katz, 1955 : 52) ที่กล่าวว่า ภูมิหลังของบุคคลไม่ส่งผลให้มีความต้องการที่แตกต่างกัน ภาวะการดำรงตำแหน่งปัจจุบันจะทำให้มีความต้องการพัฒนาทักษะการบริหารไปในทางเดียวกัน

2.4 การเปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่เป็นคนในท้องถิ่นกับไม่เป็นในท้องถิ่น พบว่า มีปัญหาในการปฏิบัติงานทั้งสี่ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจจะเป็นเพราะในการคัดเลือกบุคลากรที่จะไปดำรงตำแหน่งหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด พิจารณาคัดเลือกจากบุคคลที่มีภูมิลำเนาหรือมีที่อยู่ท้องถิ่นหรืออำเภอนั้นเป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุเทพ อ่วมเจริญ (2529 : 71-74) ที่พบว่า ครูประจำกลุ่มการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ที่มีจำนวนปีที่อยู่ท้องถิ่นที่จัดตั้งกลุ่มประสบปัญหาในทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และผลการวิจัยของ ทรงชัย สุทธิพันธ์ (2537 : 171-172) ได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มการศึกษาทางไกล ที่มีที่อยู่อาศัยต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการประชาสัมพันธ์และการแนะแนว ด้านธุรการ และงานทะเบียน ด้านการจัดการพบกลุ่ม ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการปฏิบัติงานหน้าที่อื่น ที่ได้รับมอบหมายแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.5 การเปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษา
นอกโรงเรียนอำเภอที่มีสถานที่ตั้งของศูนย์บริการการศึกษาในเขตตัวเมืองและนอกเขตตัวเมือง
พบว่า มีปัญหาในการปฏิบัติงานทั้งสี่ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการวิจัย
ครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจจะเป็นเพราะว่า สถานที่ตั้งของศูนย์บริการการ
ศึกษานอกโรงเรียนอำเภอส่วนใหญ่จะมีสถานที่ทำการคือ ห้องสมุดประชาชนประจำอำเภอ
การคมนาคมและการติดต่อสื่อสารนั้นสะดวก และมีความแตกต่างกันน้อยมาก จึงเป็นเหตุให้
หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่ปฏิบัติงานในเมืองและนอกเมือง มีระดับ
ปัญหาในการปฏิบัติที่ใกล้เคียงกัน

2.6 การเปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษา
นอกโรงเรียนอำเภอที่มีอายุต่างกัน ประสพปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการจัดและบริหารการ
ศึกษานอกโรงเรียน ด้านการประสานงานการศึกษานอกโรงเรียน ด้านกระบวนการเรียนการสอน
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มอายุ 35-40 ปี กับกลุ่มอายุ 45 ปีขึ้นไป ทั้งนี้อาจ
เป็นเพราะหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่มีอายุทั้งสามกลุ่มอายุ คือ ทั้งที่
เป็นกลุ่มอายุต่ำกว่า 35 ปี อายุ 34-45 ปี และ 45 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นช่วงอายุอยู่ในระดับที่ต่อ
เนื่องและใกล้เคียงกัน จึงถือได้ว่าเป็นช่วงที่อยู่ในระยะความเป็นผู้ใหญ่ มีความพร้อม มี
วุฒิภาวะและประสบการณ์ทั้งนี้ เพราะผู้ที่มีอายุมากขึ้นจะมีความพร้อมทางด้านต่าง ๆ ให้เป็นปัจจัย
ที่เกื้อหนุนให้พร้อมที่จะปฏิบัติงานมากขึ้น ประกอบกับหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอ ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความรู้ในระดับปริญญาตรี จึงย่อมเป็นผู้ที่มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีทักษะ
และประสบการณ์ในการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน ทั้งสามด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง
สถิติ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อุษ่า เทียนทอง (2530 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาลักษณะ
การจัดกิจกรรมของกลุ่มการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 3-4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ในภาค
กลางและพบว่า ครูประจำกลุ่มที่มีอายุต่างกันมีลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มไม่แตกต่างกัน
เมื่อพิจารณาด้านการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล พบว่า หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอก
โรงเรียนอำเภอที่มีอายุ 35-45 ปี และ 45 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติ
งานในด้านนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะหัวหน้าศูนย์
บริการการศึกษานอกโรงเรียนในระดับอำเภอที่มีอายุ 35-45 ปี และมากกว่า 45 ปีขึ้นไป
ต่างเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียนระยะเวลานาน ย่อมคลุกคลีและมี

ประสบการณ์ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงชัย สุทธิพันธุ์ (2537 : 202-203) ที่พบว่า ครูประจำกลุ่มการศึกษาทางไกลที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องการรายงานผลการปฏิบัติงานไม่รายงานตามความเป็นจริง

2.7 การเปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษา นอกระบบโรงเรียนอำเภอที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนต่างกัน ประสบ ปัญหาในการประสานงานการศึกษานอกระบบเรียน ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านนิเทศ ติดตามและประเมินผล แตกต่างกันอย่างไรมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านการจัดและบริหารการ การศึกษานอกระบบเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจจะเป็นเพราะ สภาพแวดล้อมบางส่วนของศูนย์บริการการศึกษานอกระบบเรียนอำเภอ ภาระกิจ หน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบ มีส่วนคล้ายคลึงกัน เป็นเหตุให้หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกระบบเรียนอำเภอมี ทัศนคติตรงกัน ประกอบกับการพบปะกันอยู่เป็นประจำเช่น การประชุมสัมมนา การฝึกอบรม รวมทั้งกิจกรรมการศึกษานอกระบบเรียนในบางกิจกรรม ทำให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ได้สะดวก จึงทำให้ทัศนคติคล้ายคลึงกันได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทรงเดช โคตรสิน (2532 : 143-144) ได้วิจัยเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานของบุคลากร ศูนย์การศึกษานอกระบบเรียนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า บุคลากรศูนย์ฯ ที่มี ประสบการณ์ต่างกันมีปัญหาในการปฏิบัติงานทั้งสามด้าน แตกต่างกันอย่างไรมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อนุวัตรชัย ชูดำ (2534 : 85) ได้วิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจ ในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง ที่มีประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารต่ำกว่า 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป โดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นิคม พรหมย้อย (2529 : 74) ที่พบว่า ประสบการณ์ไม่ได้เป็นปัจจัยให้เกิดแรงจูงใจในการสร้างความพึงพอใจในการทำงาน และยัง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นิยม ศรีวิเศษ (2521 : 19) ที่ศึกษาเรื่องความพึงพอใจในการ ทำงานของข้าราชการส่วนจังหวัด ตำแหน่งครู เขตการศึกษา 9 บราควว่า ครูที่มีประสบการณ์ น้อย และครูที่มีประสบการณ์มากมีความพึงพอใจในปัจจัยต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็น รายด้านพบว่า หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกระบบเรียนอำเภอที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ด้านการจัดและบริหารการศึกษานอกระบบเรียน แตกต่างกันอย่างไรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกระบบเรียนอำเภอที่มีประสบการณ์ไม่เกิน 3 ปี มีปัญหาในการ

ปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูงกว่าหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ที่มีประสบการณ์ 3-10 ปี และหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่มีประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะ หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่มีประสบการณ์ไม่เกิน 3 ปี 3-10 ปี และ 10 ปี ขึ้นไป มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วันทนี เทียนทำนูล (2537 : 114) ได้วิจัยเกี่ยวกับการศึกษาการบริหารขั้นสุดของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ขั้นสุดของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกัน พบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ขั้นสุดมีความคิดเห็นโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งผู้มีประสบการณ์จะมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานดีกว่าผู้ที่มีประสบการณ์น้อย เนื่องจากการปฏิบัติงานที่ตุนั้นจำเป็นต้องอาศัยระยะเวลาและการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง จึงจะทำให้การปฏิบัติงานมีปัญหาน้อยลงเพราะ การปฏิบัติงานมากกว่าย่อมมีชีวิตารพัฒนาในการตัดสินใจ การแก้ปัญหาลักษณะต่าง ๆ อย่างไตร่ตรอง และรอบคอบมากกว่า มีการกำหนดขั้นตอนและวิธีการบริหารไว้อย่างชัดเจน มีความเข้าใจถึงกระบวนการต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี สึกซึ้งและท่องแท้ มีการอบรม เพื่อเพิ่มความรู้ความชำนาญมากขึ้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่มีประสบการณ์ต่างกัน จึงมีปัญหในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน

2.8 การเปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ที่มีภาคภูมิศาสตร์การศึกษานอกโรงเรียนในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน ประสพปัญหาในการประสานงานการศึกษานอกโรงเรียน ด้านกระบวนการการเรียนการสอน และด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านการจัดและบริหารการศึกษานอกโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ที่ปฏิบัติงานในภาคการศึกษานอกโรงเรียนทั้งห้าภาค ต่างมีบทบาทหน้าที่ที่เหมือนกัน สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนเดียวกัน รับนโยบายในด้านต่าง ๆ มาอย่างเดียวกัน มีอัตรากำลังคนใกล้เคียงกัน และมีการปฏิบัติงานด้านวิชาการอย่างใกล้ชิด และกรมการศึกษานอกโรงเรียนยังจัดให้มีการประชุมสัมมนาผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ในระดับต่าง ๆ อยู่เสมอ ๆ เพื่อให้แนวทางในการปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมพร คงสกุล (2531 : 65) ได้วิจัยเกี่ยวกับขวัญการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด พบว่า ระดับขวัญในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ที่ปฏิบัติงานในภาคการศึกษานอกโรงเรียน โดยส่วนรวม

แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาของโรงเรียนอำเภอที่ปฏิบัติงานในภาคตะวันออก และภาคกลาง มีปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการจัดและบริหารการศึกษาของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะศูนย์การศึกษาของโรงเรียนภาคกลาง มีมาก่อนศูนย์การศึกษาของโรงเรียนภาคตะวันออก จึงทำให้มีความรับผิดชอบในงานการศึกษาของโรงเรียนด้วยดีตลอดมา เมื่อพิจารณาตามพื้นที่ภูมิประเทศแล้ว ในภาคปฏิบัติแล้ว ภาคกลางจะเป็นพื้นที่ราบ การปฏิบัติงานได้ง่าย เพราะสามารถจะพบกลุ่มผู้เรียน หรือติดต่อประสานงานการศึกษาของโรงเรียนได้ในเวลาไม่นานนัก แต่ในภาคตะวันออกนั้นส่วนใหญ่พื้นที่ติดทะเลโดยตลอด อาชีพของประชาชนส่วนใหญ่ทำประมง และรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมทำทั้งงานการศึกษาของโรงเรียนไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ อีกประการหนึ่ง ศูนย์การศึกษาของโรงเรียนในภาคตะวันออกส่วนมากจะเป็นศูนย์ที่เกิดขึ้นใหม่ ทำให้วัสดุ อุปกรณ์ บุคลากร ในการปฏิบัติงานมีน้อยไม่เพียงพอต่อการศึกษานอกโรงเรียน ที่ขยายกว้างขวางจึงอาจเป็นสาเหตุให้หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาของโรงเรียนอำเภอในภาคตะวันออก มีปัญหาในการปฏิบัติงานแตกต่างไปจากหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาของโรงเรียนภาคกลางได้

3. ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาของโรงเรียน

หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาของโรงเรียนมีความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานเรียงตามลำดับมากไปหาน้อย ได้แก่ ปัญหาในเรื่องยานพาหนะในการดำเนินงาน ปัญหาในเรื่องขาดบุคลากรในการปฏิบัติงาน และปัญหาในเรื่องงบประมาณในการดำเนินงาน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 82.00, 77.00 และ 72.80 ตามลำดับ

3.1 ปัญหาในเรื่องยานพาหนะ เนื่องจากงานการศึกษาของโรงเรียนมีขอบข่ายของกิจกรรมและพื้นที่กว้างขวาง การนิเทศ ติดตาม มีความจำเป็นต้องการปรับปรุงพัฒนาให้บรรลุเป้าหมาย กิจกรรมการศึกษาของโรงเรียนครอบคลุมพื้นที่ในอำเภอ การปฏิบัติงานด้านนิเทศ ติดตามและประเมินผล จำเป็นต้องใช้นายพาหนะศูนย์การศึกษาของโรงเรียนอำเภอ มียานพาหนะไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ความขาดแคลนด้านพาหนะ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ไพโรจน์ วรพวงส์ (2536 : 58) พบว่า ผู้บริหารศูนย์การศึกษาของโรงเรียนจังหวัด มีความอดิอัฏฐใจในเรื่องจำนวนยานพาหนะที่มีกับปริมาณงานที่ต้องการรับผิดชอบ

3.2 ปัญหาขาดบุคลากรในการปฏิบัติงาน จากการที่กรมการศึกษานอก

โรงเรียนได้ประกาศจัดตั้งศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอทั่วประเทศ ทำให้มีความต้องการบุคลากร เพื่อเข้าไปร่วมกับดำเนินการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนจำนวนมาก ซึ่งรวมทั้งข้าราชการครูและข้าราชการพลเรือน รวม 3,894 คน (สถิติการศึกษานอกโรงเรียน ปี 2537) บุคลากรจำนวนหนึ่งเข้าสู่ตำแหน่ง โดยการย้ายหรือโอนมาจากสถานศึกษาระดับต่าง ๆ ทั้งสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมสามัญศึกษา กรมอาชีวศึกษา เป็นต้น บุคลากรเหล่านี้มาดำรงตำแหน่งหน้าที่ตามลักษณะงาน (Job Specification) ต่าง ๆ ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

การที่หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอมีภารกิจงานการศึกษานอกโรงเรียนในอำเภอที่ต้องปฏิบัติที่เป็นจำนวนมาก เช่น ด้านบริหาร ด้านส่งเสริมและบริการ การศึกษา ด้านหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน ด้านศูนย์การเรียน และด้านส่งเสริมการศึกษา ชุมชน เมื่อพิจารณาจำนวนบุคลากรที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนดให้หัวหน้าศูนย์บริการ การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จำนวน 1 คน ข้าราชการครูหรือพลเรือน จำนวน 1 คน ลูกจ้างประจำ จำนวน 1 คน ครูอาสาสมัครตำบลละ 1 คน ครูประจำกลุ่มตามจำนวนนักศึกษา จะเห็นได้ว่าจำนวนบุคลากรนั้นไม่สอดคล้องกับภารกิจของงานการศึกษานอกโรงเรียนซึ่งครอบคลุม พื้นที่ของอำเภอ ประกอบกับบุคลากรส่วนหนึ่งรับโอนมาจากสถานศึกษาอื่น ๆ ดังที่กล่าวมา แล้วในข้างต้น จึงทำให้หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอมีปัญหาดขาดบุคลากรใน การปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เสน่ห์ ผดุงชาติ (2535 : 137) พบว่า กรมการศึกษานอกโรงเรียนสามารถขออัตราเงินเดือนมาเป็นอัตราเงินเดือนประจำตำแหน่ง ข้าราชการครูที่กำหนดให้ใหม่ได้น้อยมากเนื่องจากรัฐบาลได้จำกัดการเพิ่มจำนวนข้าราชการ มิให้เกินร้อยละ 2 (สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี หนังสือที่ สร.0203/ว 245 ลงวันที่ 25 ธันวาคม 2523) เรื่องแนวทางการกำหนดส่วนราชการและอัตรากำลังในกระทรวง ทบวง กรม ฝายพลเรือน และต่อมาในปี 2534 รัฐบาลถึงกับมีมาตรการการชะลอการเพิ่มอัตรากำลัง เพิ่มใหม่ในส่วนราชการในปีงบประมาณ 2534-2535 (สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี หนังสือที่ นร.0201/ว 101 ลงวันที่ 6 มิถุนายน 2534 เรื่องมาตรการชะลอการกำหนด ตำแหน่ง(เพิ่มใหม่) จึงทำให้ปัญหาอัตรากำลังที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนประสบอยู่ทวีความ รุนแรงยิ่งขึ้น

3.3 ปัญหางบประมาณในการดำเนินงาน

ในการดำเนินการจัดการศึกษาของโรงเรียนในระดับอำเภอนั้น งบประมาณเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้การปฏิบัติงานนั้นประสบความสำเร็จ หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาของโรงเรียนอำเภอมิปัญหาเรื่องงบประมาณในการดำเนินงานนั้นอาจจะเนื่องมาจากความไม่สอดคล้องในการจัดสรรเงินงบประมาณกับโครงการที่เสนอความไม่ยุติธรรมในการได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณความไม่คล่องตัวในการเงินในการจ่ายเงินบำรุงการศึกษา ความล่าช้าในการจัดสรรเงินงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ไพโรจน์ วรพวงส์ (2536 : 62) พบว่า ผู้บริหารศูนย์การศึกษาของโรงเรียนจังหวัดส่วนใหญ่ (ร้อยละ 76) มีความวิตกกังวลในวิธีการจัดสรรงบประมาณของกรมการศึกษาของโรงเรียน

4. ความต้องการในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาของโรงเรียนอำเภอ

หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาของโรงเรียนอำเภอมิปัญหามีความต้องการบุคลากรในการปฏิบัติงานตามโครงสร้าง ยานพาหนะในการดำเนินงาน งบประมาณในการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ 90.21 53.82 และ 36.70 ตามลำดับ ซึ่งความต้องการทั้งสามด้านนั้น เป็นทรัพยากรพื้นฐานของการบริหาร คือ คน เงิน วัสดุสิ่งของ (ยานพาหนะ) และวิธีการ ในบรรดาปัจจัยเหล่านี้ คนนับว่ามีความสำคัญเป็นเอก ทั้งนี้เพราะทรัพยากรบุคคลจะมีบทบาทสำคัญในขั้นตอนของกระบวนการบริหาร ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 5 ประการ คือ การวางแผน การจัดองค์การ การจัดการเกี่ยวกับบุคคล การประสานงาน และการควบคุมงาน ในบรรดาองค์ประกอบเหล่านี้การจัดการเกี่ยวกับบุคคล โดยเฉพาะการสรรหาผู้มีความรู้ความสามารถมาปฏิบัติงานและบุคคลเหล่านั้นได้ใช้ความรู้ความสามารถอย่างเหมาะสมเต็มที่ นับว่าเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด ในการบริหารงานที่ดีย่อมจะต้องอาศัยบุคคลที่ดี มีความรู้ความสามารถ สมพงษ์ เกษมสิน (2513 : 1) กล่าวไว้ว่า คนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการบริหาร เพราะคนเป็นผู้ใช้ปัจจัยในการบริหารทรัพยากรอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นเงินวัสดุสิ่งของและวิธีจัดการ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ไพโรจน์ วรพวงส์ (2536 : 105) พบว่า ความวิตกกังวลในการบริหารงานของผู้บริหารศูนย์การศึกษาโรงเรียนจังหวัด พบว่า สภาพปัญหาที่ก่อให้เกิดความวิตกกังวลในการบริหารงานของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด แยกออกเป็น 7 ด้าน คือ 1) ความวิตกกังวลเนื่องจากปัญหาด้านบุคลากร 2) ความวิตกกังวลเนื่องจากปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคาร สถานที่และยานพาหนะ 3) ความวิตกกังวลเนื่องจากปัญหาด้านการเงินและงบประมาณ 4) ความวิตกกังวล

ใจเนื่องจากปัญหาด้านความสัมพันธ์กับผู้บริหาร 5) ความเอ็ดอึดใจเนื่องจากปัญหาด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง 6) ความเอ็ดอึดใจที่เกี่ยวข้องกับปัญหาด้านความสัมพันธ์กับชุมชน 7) ความเอ็ดอึดใจเนื่องจากปัญหาด้านกระบวนการการบริหารภายในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 กรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรจะได้พิจารณาหาแนวทางพัฒนารูปแบบ และลักษณะของงาน ให้เหมาะสมกับจำนวนบุคลากรที่มีอยู่ตามโครงสร้างของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

1.2 กรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรจัดงบประมาณเพิ่มเติมและจัดหายานพาหนะ เอกสารการเรียนการสอน และสนับสนุนให้นำระบบคอมพิวเตอร์มาช่วยในการปฏิบัติงาน และเก็บข้อมูลต่าง ๆ ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ เพื่อหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จะสามารถปฏิบัติงานได้คล่องตัวยิ่งขึ้น

1.3 ในการปรับปรุงตำแหน่ง เลื่อนตำแหน่งหรือพิจารณาความดีความชอบ กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรพิจารณาให้ความสำคัญต่อหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ เป็นกรณีพิเศษทั้งนี้เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

1.4 กรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรจะได้มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ทั้งรายบุคคล และโดยภาพรวม ทั้งนี้ เพื่อจะได้ทราบผลการปฏิบัติงานที่แท้จริงของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ อันจะสามารถเป็นแนวทางในการพิจารณาคัดเลือกให้มีความเหมาะสมสอดคล้อง และบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

1.5 เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถในการบริหารงานให้กับผู้ที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอหรือผู้ที่กำลังเตรียมตัวที่จะดำรงตำแหน่ง หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ กรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรจัดทำคู่มือ การบริหารงาน จัดหาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารศูนย์บริการการศึกษานอก

โรงเรียนอำเภอ รวมทั้งรวบรวมกฎและระเบียบต่าง ๆ ให้กับหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ เอกสารเหล่านี้จะช่วยทำให้หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ บริหารงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.6 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ควรเป็นหน่วยงานที่สนับสนุนและให้คำปรึกษาต่อศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภออย่างจริงจัง เพื่อให้หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน จะสามารถปฏิบัติงานได้คล่องตัวยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

2.2 ควรศึกษาติดตามผลการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

2.3 ควรศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานของบุคลากรเกี่ยวข้องกับหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ เช่น ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน เป็นต้น

2.4 การทำวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่มีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. การจัดองค์กรและระบบบริหารการศึกษานอกโรงเรียน.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เลียง, 2536.
- โครงการอบรมนักบริหารศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ. กรุงเทพฯ :
มิตรภาพการพิมพ์, 2536.
- แผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนระยะที่ 5 (2525-2529). กรุงเทพฯ :
หนึ่งเจ็ดการพิมพ์, 2524.
- แผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนระยะที่ 6 (2530-2534). กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2529.
- แนวทางการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์,
2528.
- รายงานการประเมินผลโครงการศูนย์บริการข่าวสารข้อมูลอำเภอ ปีงบประมาณ 2528.
อัสสัณนา.
- เอกสารโครงการพัฒนาระบบประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนระดับอำเภอ.
2530. อัสสัณนา.
- เอกสารวิชาการ. กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ลำดับ 46/25., 2526.
- สถิติการศึกษานอกโรงเรียน. 2537. 90 หน้า.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 6 (2530-2534). กรุงเทพฯ : หจก. รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, 2530.
- คนธรส ชัยศิริ. การประเมินผลโครงการศูนย์ประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนระดับอำเภอ :
กรณีศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี. ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2531.
- จรัรัตน์ ชำดินตรี. ปัญหาเกี่ยวกับสมรรถภาพการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ๑๓๗๗
เจียงเหนือ. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2528. อัสสัณนา.
- ทรงเดช โคตรสิน. การศึกษานโยบายและความต้องการในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์การ
ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดน่านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปริญญาโท กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัสสัณนา.

- ถวิล สอนสนาม. ความต้องการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด. ปรินยานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- ณรงค์ศักดิ์ กลุณินต์. งานบริหารการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด. ปรินยานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.
- นิคม พรหมน้อย. ความพึงพอใจในการทำงานของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในภาคใต้. ปรินยานินพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2529. อัดสำเนา.
- นิพนธ์ ศศิธร. การจัดระเบียบองค์การปัจจุบันและอนาคต. ประสานมิตร, 2530.
- นิตยา สวัสดิราชฤทธิ์. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของผู้ประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนระดับอำเภอ. ปรินยานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- นิยม ศรีวิเศษ. ความพึงพอใจในการทำงานของข้าราชการส่วนจังหวัดตำแหน่งครู เขตการศึกษา 9. ปรินยานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.
- นุญเลิศ มาแสง. เอกสารโครงการพัฒนาระบบบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนในระดับอำเภอ. ภาคเหนือ, 2530. อัดสำเนา.
- ปฏิบัติการ, กอง. กรมการศึกษานอกโรงเรียน สภาพการดำเนินงานและการปฏิบัติงานของผู้ประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนระดับอำเภอ. 2531. อัดสำเนา.
- ปฏิบัติการ, กอง. รายงานการสำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับการดำเนินงานของผู้ประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนระดับอำเภอ. 2530. อัดสำเนา.
- ประคอง กรรณสูตร. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : บรรณกิจเทรดดิ้ง, 2525.
- แผนงานและวิจัย, กอง. กรมการศึกษานอกโรงเรียน รายงานการประเมินเชิงสำรวจโครงการพัฒนาระบบประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนระดับอำเภอ ปี 2531. 2532.
- ไพโรจน์ วรพวงส์. ความอึดอัดใจในการบริหารงานของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด. ปรินยานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.

ไพฑูรย์ โพธิ์สาร. ความต้องการทางการศึกษาของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์ศูนย์บริการการศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัด. กรุงเทพฯ : กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2527.

อึดสำเนา.

..... . การสร้างแผนพัฒนาบุคลากรของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด. ปริญญาโท
กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อึดสำเนา.

ปิยะ สาธร. หลักบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2517.

โมหันต์ อับดุลกาเดร์ และสมจิตร สร้อยสุริยา. การบริหารการนิเทศและการประชาสัมพันธ์
การศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2529.

วารวิรัตน์ เกิดผล. การศึกษานโยบายการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน ใน
เขตเทศบาลจังหวัดกาญจนบุรี. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อึดสำเนา.

วิเชียร เกตุสิงห์. คู่มือการวิจัยหลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่
ที่ 3 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เรือนอักษร, 2524.

วันชัย เทียนทำนูล. การศึกษาการบริหารพัสดุตามทัศนะของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่พัสดุของ
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อึดสำเนา.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. เรื่องการประกาศจัดตั้งศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ
ลงวันที่ 27 สิงหาคม 2536.

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. รายงานการดำเนินงานระบบประสานงาน
การศึกษานอกโรงเรียนระดับอำเภอ และครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ ปีงบประมาณ 2530. อุบลราชธานี : ศูนย์การศึกษานอก
โรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 2530. อึดสำเนา.

เลขาธิการคณะมนตรี, สำนัก. หนังสือที่ สร 0203/ว 245 เรื่องแนวทางการกำหนดส่วน
ราชการและอัตรากำลังในกระทรวง ทบวง กรมฝ่ายพลเรือน. ลงวันที่ 25 ธันวาคม
2523.

..... . หนังสือที่ นส 0201/ว 101 เรื่อง มาตรการชะลอการกำหนดตำแหน่งเพิ่มใหม่.
ลงวันที่ 6 มิถุนายน 2534.

- ลิวน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ทวีกิจการพิมพ์, 2524.
- สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหาร. กรุงเทพฯ : ไทยพัฒนาการพิมพ์, 2513.
- สมพร คงสกุล. วิทยานิพนธ์การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษาจังหวัด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อุดลำนเา.
- สถิตย์ วงษาวดี. ปัญหาการจัดการประชาสัมพันธ์ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อุดลำนเา.
- เสน่ห์ ผดุงชาติ. สภาพปัญหาการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อุดลำนเา.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. หลักการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่. โอเดียนสโตร์, 2524.
- สุกิจ ประกอบผล. การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครเดินสอนการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อุดลำนเา.
- สุทธิวรณ คงสวัสดิ์. ปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเองในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อุดลำนเา.
- อนุวัฒน์ ชูดำ. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อุดลำนเา.
- อัครา สากระจาย. ปัญหาการบริหารงานของหัวหน้าฝ่ายศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อุดลำนเา.
- อุษา เทียนทอง. ลักษณะการจัดกิจกรรมของกลุ่มการศึกษาผู้ใหญ่แบบเปิดเสรีระดับที่ 3-4 ทางวิทยและไปรษณีย์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อุดลำนเา.

- Cooper, Alfred M. How to Supervise People. New York : McGraw-Hill Book Co., 1958.
- Cronbach, Joseph Lee. Essentials of Psychological Testing. 3rd ed New York : Harper, 1972.
- Chamberlain, Martin N. "The Competencies of Adult Education", Adult Education. 11 : 78-82, 1961.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis. New York : Pinechart and Company, 1976.
- Houle, Cyril O. The Design of Education. San Francisco : Jersey Bax, 1972.
- Jacobson, Paul B.; William C. Reavis; and James A. Logsdon The Effective School Principal. 2d ed. New York : Prentice-Hall Inc., Englewood Cliffs, 1965.
- Maslow, Abraham H. Motivation and Personality. New York : Harper & Row Publishers, 1970
- McGregor, Douglas M. The Human Side of Enterprise. New York : McGraw-Hill Book Co., 1960.
- Newcomer, Mable. The Big Business Executive. New York : Columbia University Press, 1955.
- Smith, Henry C. Psychology of Industrial Behavior. New York : McGraw-Hill Book Co., 1955.

ที่ ศธ 1103/971

กรมการศึกษานอกโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

20 กุมภาพันธ์ 2538

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล
เรียน หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ด้วยกรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้รับแจ้งจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-
วิโรฒ ประสานมิตร ว่านายปรเมศวร์ คิริรัตน์ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษา
ผู้ใหญ่ กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษานโยบายในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์
บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ" ในการนี้จำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
โดยการแจกแบบสอบถาม ดังสิ่งที่ส่งมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

กรมการศึกษานอกโรงเรียน พิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นประโยชน์ต่อกรมการศึกษานอก
โรงเรียน จึงขอให้หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ให้ความอนุเคราะห์แก่
นายปรเมศวร์ คิริรัตน์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าวด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ รต.

(พิเชษฐ์ มากช่วย)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน

กองการเจ้าหน้าที่

โทร. 2802926

ពាក្យស្នើសុំ

การคำนวณ ก

ที่ ทม 1007/0765

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร สุขุมวิท 23

กรุงเทพฯ 10110

19 มกราคม 2538

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายปรเมศวร์ ศิริรัตน์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชา
เอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอ

ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความควบคุมดูแลของ

รศ.ดร. เสาวนีย์ เลวลัย

ประธาน

ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตฯ ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญ ดร.ชัยณรงค์ สุวรรณสาร เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ
เครื่องมือการวิจัย

บัณฑิตวิทยาลัยทวงเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/0766

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร สุขุมวิท 23

กรุงเทพฯ 10110

19 มกราคม 2538

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน อธิการบดีการศึกษานอกโรงเรียน

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายปรเมศวร์ ศิริรัตน์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชา
เอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอ

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.ดร. เสาวนีย์ เลวลัย

ประธาน

ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญ ดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ
เครื่องมือการวิจัย

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร. ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร.2584119

ที่ ทม 1007/0767

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร สุขุมวิท 23

กรุงเทพฯ 10110

19 มกราคม 2538

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน อธิการบดีการศึกษานอกโรงเรียน

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายปรเมศวร์ ศิริรัตน์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชา
เอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญา
นิพนธ์ เรื่อง การศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอ

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.ดร. เสาวนีย์ เลวลัย

ประธาน

ดร. ไพฑูรย์ โพธิ์สาร

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญ ดร.ปรียานุช จริยวิทยานนท์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ
เครื่องหมายการวิจัย

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร. ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/0499

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร สุขุมวิท 23

กรุงเทพฯ 10110

19 มกราคม 2538

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายปรเมศวร์ ศิริรัตน์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชา
เอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง การศึกษานโยบายในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอ

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลัย

ประธาน

ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญ อ.อุกฤษฏ์ บุญมาก เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ
การวิจัย

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร. ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/0499

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร สุขุมวิท 23

กรุงเทพฯ 10110

19 มกราคม 2538

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายปรเมศวร์ คิริรัตน์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชา
เอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอ

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.ดร. เสาวนีย์ เลวลัย

ประธาน

ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตฯขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญ อ. เรวัตน์ สุธรรม และ ดร.บุญเลิศ มาแสง
เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดฯให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร. ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/0764

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร สุขุมวิท 23

กรุงเทพฯ 10110

27 มกราคม 2538

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศ กรมการศึกษานอกโรงเรียน

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายปรเมศวร์ ศิริรัตน์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชา
เอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอ

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.ดร. เสาวนีย์ เลวลัย

ประธาน

ดร. ไพฑูรย์ โพธิ์สาร

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตฯ ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร. ศิริฎา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/0763

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร สุขุมวิท 23

กรุงเทพฯ 10110

27 มกราคม 2538

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเลย

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายปรเมศวร์ ศิริรัตน์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชา
เอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การศึกษานโยบายในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอ

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.ดร. เสาวนีย์ เลวลัย

ประธาน

ดร. ไพฑูรย์ โพธิ์สาร

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเลย
และหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอด่านซ้าย เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ
การวิจัย

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร. ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 2

73 ถนนพระรามที่ 6 เขตพญาไท

กรุงเทพมหานคร 10400

20 กุมภาพันธ์ 2538

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

เรียน หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. หนังสือกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่ ศธ 1103/971 จำนวน 1 ฉบับ

2. แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นายปรเมศวร์ ศิริรัตน์ ข้าราชการครู ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร ปัจจุบันกำลังศึกษาหลักสูตรชั้นบัณฑิตศึกษา วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ขณะนี้กำลังดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษานโยบายในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ" ซึ่ง คาดว่าผลสรุปจากการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนในระดับ อำเภอเป็นอย่างยิ่ง

ในการนี้ ข้าพเจ้ามีความเชื่อมั่นอย่างยิ่งว่า ถ้าหากได้รับความกรุณาจากท่านให้ความคิดเห็นโดยตอบแบบสอบถาม ซึ่งเรียนมาพร้อมหนังสือฉบับนี้ เพื่อการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อ การศึกษาในเรื่องนี้ได้อย่างกว้างขวาง และสมบูรณ์ยิ่งขึ้นได้ ทั้งนี้เนื่องจากท่านเป็นผู้ที่มีความ รอบรู้ และประสบการณ์ในอำเภอนี้เป็นอย่างดีอยู่แล้ว การให้ข้อคิดเห็นนั้นโปรดถือว่าเป็นความรู้ สึก โดยอิสระของท่าน ไม่มีถูกหรือผิดแต่อย่างใด และจะรบกวนเวลาอันมีคุณค่ายิ่งของท่าน ประมาณ 15 นาที เท่านั้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ เมื่อท่านตอบแบบสอบถามเสร็จสิ้นแล้วกรุณา บรรจุซองดังแนบมาพร้อมนี้ ส่งกลับคืนข้าพเจ้าภายในวันที่ 27 มีนาคม 2538 ด้วยจะขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายปรเมศวร์ ศิริรัตน์)

ผู้วิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย

- | | |
|-------------------------------|---|
| 1. ดร.บุญเลิศ มาแสง | ผู้เชี่ยวชาญพิเศษกรมการศึกษานอกโรงเรียน |
| 2. อาจารย์เรวัฒน์ สุธรรม | ผู้เชี่ยวชาญพิเศษกรมการศึกษานอกโรงเรียน |
| 3. ดร.ชัยณรงค์ สุวรรณสาร | ผู้อำนวยการกองส่งเสริมปฏิบัติการ กรมการศึกษานอกโรงเรียน |
| 4. ดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ | ผู้อำนวยการกองแผนงาน กรมการศึกษานอกโรงเรียน |
| 5. ดร.ปรียานุช จรรย์วิทยานนท์ | ผู้อำนวยการกองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน กรมการศึกษานอกโรงเรียน |
| 6. อาจารย์อุกฤษฏ์ บุญมาก | ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ กรมการศึกษานอกโรงเรียน |
| 7. อาจารย์สายัณห์ พลະสุรย์ | หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศ กรมการศึกษานอกโรงเรียน |
| 8. อาจารย์ชาญวิทย์ จักรไชย | หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอด่านซ้าย |

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง " การศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ"

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ และที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในด้านการจัดและบริหารการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการประสานงานการศึกษานอกโรงเรียน ด้านกระบวนการเรียนการสอน และด้านนิเทศติดตามและประเมินผล แบบสอบถามนี้มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ คือ มีปัญหาน้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากข้อคำถามในตอนที่ 2 แบบสอบถามนี้มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 4 สอบถามความต้องการในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ดำเนินไปบรรลุวัตถุประสงค์ตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอ และที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน () หรือเติมคำลงในช่องว่างให้สมบูรณ์ตรงกับ
ความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ
() ชาย () หญิง
2. อายุ.....ปี เดือน
3. สถานภาพครอบครัว
() โสด () สมรส
4. วุฒิ
() ปริญญาตรี () สูงกว่าปริญญาตรี
5. การเป็นคนในท้องถิ่น
() เป็นคนในท้องถิ่น () ไม่ใช่คนในท้องถิ่น
6. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียน____ปี
7. สถานที่ตั้งของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ
() ตั้งอยู่ในเขตตัวเมือง
() ตั้งอยู่นอกเขตตัวเมือง
8. ภาควิชาการของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ
() ภาคกลาง () ภาคเหนือ
() ภาคใต้ () ภาคตะวันออก
() ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตอนที่ 2 ปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นของท่านต่อปัญหาในการปฏิบัติงานในเรื่องต่าง ๆ ณ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ นี้ว่าเป็นปัญหาระดับใด โดยเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับปัญหาทางขวามือของข้อคำถามเรื่องนั้น ๆ

ข้อที่	ข้อความ	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	<u>ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการจัดและบริการ</u> <u>การศึกษานอกโรงเรียน</u>					
1	ความรู้ ความเข้าใจในกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน					
2	ความรู้ ความเข้าใจบทบาทของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ					
3	ความรู้เกี่ยวกับระเบียบการเงิน และพัสดุ					
4	การจัดการด้านงานธุรการ และระบบงานสารบรรณ					
5	ความเข้าใจด้านการวางแผน					
6	การวางแผนในการปฏิบัติงานก่อนการปฏิบัติจริง					
7	การวางแผนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน เพื่อจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน					
8	การสำรวจข้อมูลพื้นที่ประกอบการวางแผน					
9	การควบคุมการปฏิบัติงานให้ดำเนินตามแผน					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
10	ความเข้าใจระเบียบเบิกจ่ายงบประมาณ					
11	การจัดสรรงบประมาณและการจัดทำระบบบัญชี					
12	การควบคุมการใช้งบประมาณ					
13	การจัดทีมงานรับผิดชอบกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน					
14	การใช้อาคารสถานที่ วิทยากรร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน					
15	การอำนวยความสะดวกให้แก่เครือข่ายการศึกษานอกโรงเรียนที่ร่วมจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน					
16	การอำนวยความสะดวกและบริการแก่ผู้มาใช้บริการห้องสมุดประชาชน และหลักฐานการศึกษาแก่กลุ่มเป้าหมาย					
17	ความต้องการที่จะเพิ่มพูนความรู้ประสบการณ์ และทักษะอาชีพอย่างหลากหลายของผู้เข้ารับบริการงานการศึกษานอกโรงเรียน					
18	การกระตุ้นให้ประชาชนในท้องถิ่นเห็นความสำคัญของงานการศึกษานอกโรงเรียน					
19	การจัดนิทรรศการเคลื่อนที่การจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
20	การจัดอบรมความรู้ต่าง ๆ ในรูปกลุ่มสนใจให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์					
21	การรับสมัครนักเรียนในระดับต่าง ๆ ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ					
22	การออกหลักฐานการจบการศึกษาหรือวุฒิบัตร					
	<u>ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการประสานงานการศึกษานอกโรงเรียน</u>					
23	ความรู้เกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์					
24	การประสานงานกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เพื่อขอรับความช่วยเหลือแนะนำในด้านวิชาการ การวางแผน และการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน					
25	การสร้างเครือข่ายในระดับอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน					
26	การประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในระดับอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน เพื่อจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน					
27	การร่วมมือกับผู้นำท้องถิ่นแต่ละระดับในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
28	การส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนในพื้นที่คิด โครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือพัฒนา อาชีพ					
29	การกระตุ้นและสนับสนุนให้ประชาชนในพื้นที่ คิดโครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต					
30	ประชาสัมพันธ์กิจกรรมการศึกษานอก โรงเรียน					
31	ประสานงานกับอำเภอ เพื่อบรรจุวาระการ ประชุม เรื่องการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ทั้งสายสามัญและสายอาชีพ					
32	การยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล ของเพื่อนร่วมงานและกลุ่มเป้าหมาย					
33	การรับรู้กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของ หน่วยงานอื่นในระดับอำเภอ ตำบล และ หมู่บ้าน					
34	การใช้สื่อมวลชนมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ งานการศึกษานอกโรงเรียน					
	<u>ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านกระบวนการเรียน</u> <u>การสอน</u>					
35	การมีเอกสาร หลักสูตร เกี่ยวกับการจัดการ ศึกษานอกโรงเรียนทั้งสายสามัญ อาชีพและ กลุ่มสนใจ อย่างเพียงพอ					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
36	การมีความรู้ ความสามารถและทักษะวิชา การที่รับผิดชอบของครูประจำกลุ่ม ครูอาสา สมัคร					
37	การมีสื่อ อุปกรณ์ เกี่ยวกับการจัดการศึกษา นอกโรงเรียนอย่างเพียงพอในการจัดการ เรียนการสอนของชุมชน					
38	การแลกเปลี่ยนความรู้ หรือการเรียนรู้ของ ชาวบ้านและชุมชนด้วยกัน					
39	ความสอดคล้องของหลักสูตรกับท้องถิ่น					
40	การจัดทำสื่อง่าย ๆ ขึ้นเอง เพื่อสอดคล้อง กับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น					
41	ความสามารถพัฒนาวิชาการให้เหมาะสมกับ ความต้องการของท้องถิ่น					
42	การพัฒนาเทคนิคการสอน การพบกลุ่ม					
43	การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้อง และ สนองจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแต่ละหลักสูตร					
44	นักศึกษามีความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการ เรียนและโครงสร้างของหลักสูตรสายสามัญ					
45	นักศึกษามีความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการ เรียนและโครงสร้างของหลักสูตรสายอาชีพ					
46	การจัดบรรยากาศให้เหมาะสมต่อการจัด การเรียนการสอน					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
47	การให้ผู้เรียนแต่ละหลักสูตรสามารถใช้แหล่งความรู้ในชุมชน เช่น ห้องสมุดประชาชน อำเภอ ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน					
48	การนำผลการวิเคราะห์ วิจัย ที่เกี่ยวข้องกับ การศึกษานอกโรงเรียนมาใช้ในการปฏิบัติงาน					
	<u>ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านนิเทศ ติดตาม และประเมินผล</u>					
49	การมีความรู้ด้านนิเทศ ติดตามและประเมินผล งานการศึกษานอกโรงเรียน					
50	การให้องค์กรท้องถิ่นมีโอกาสนิเทศงานการศึกษานอกโรงเรียนที่จัดขึ้นทุกกิจกรรม					
51	การจัดระบบสถิติข้อมูลเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการนิเทศ					
52	ประชาชนมีส่วนร่วมในการนิเทศงานการศึกษานอกโรงเรียน					
53	การให้ครูประจำกลุ่มครูอาสาสมัครรับผิดชอบงานนิเทศ ติดตามผลและรายงานผลต่อการดำเนินงานในพื้นที่รับผิดชอบทุกกิจกรรม					
54	การดำเนินการใช้เทคนิค และวิธีการต่าง ๆ เช่น การใช้แผนกำกับงาน (Gantt Chart) ในการติดตามโครงการและกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
55	การมีแหล่งความรู้ ค้นคว้า เทคนิคการนิเทศ การแนะแนว ติดตามและประเมินผลอย่าง เพียงพอ					
56	การติดตามความก้าวหน้าของกลุ่มเป้าหมาย ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน					
57	การนิเทศติดตามและประเมินผลของศูนย์ บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ มี การกำหนดระบบงานและผู้รับผิดชอบไว้ชัดเจน					
58	การบันทึกรายงานผลเกี่ยวกับสิ่งที่ให้บริการ ไปแล้ว					
59	มีการนิเทศ ติดตามและประเมินผล เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงงานที่ ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง					

ตอนที่ 4 ความต้องการในการปฏิบัติงานหรือการสนับสนุนในการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการ
การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ โปธาระบุรายละเอียดความต้องการของท่านในเรื่อง
ต่าง ๆ ที่ท่านคิดว่าหากเป็นไปตามที่ท่านระบุไว้แล้ว จะช่วยให้ท่านสามารถปฏิบัติงาน
ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนนั้นได้บรรลุเป้าหมายตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้

[illegible]

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นายปรเมศวร์ ศิริรัตน์
วันที่เดือน ปี เกิด	10 กันยายน พ.ศ. 2506
สถานที่เกิด	อำเภอฉวาง จังหวัดนครราชสีมา
สถานที่อยู่	บ้านเลขที่ 49 ซอยจรัญนิทวงศ์ 2 ถนนจรัญสนิทวงศ์ เขตอำเภอบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร 10600
ตำแหน่งหน้าที่	อาจารย์ 1 ระดับ 4
สถานที่ทำงาน	ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 2 กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ
ประวัติการศึกษา	
พ. ศ. 2524	มัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนประดู่ในทรงธรรม
พ. ศ. 2528	ครุศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยครูธนบุรี
พ. ศ. 2528	ศิลปศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ. ศ. 2538	กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร